

Брюксел, 15 март 2023 г.
(OR. en)

7435/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0076(COD)

ENER 124
ENV 247
CLIMA 135
COMPET 207
CONSOM 81
FISC 43
CODEC 378

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа MARTINE DEPREZ, директор
Дата на получаване:	14 март 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 147 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011 и (ЕС) 2019/942 с цел подобряване на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с енергия

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 147 final.

Приложение: COM(2023) 147 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Страсбург, 14.3.2023 г.
COM(2023) 147 final

2023/0076 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011 и (ЕС) 2019/942 с цел подобряване
на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с
енергия**

(текст от значение за ЕИП)

{SWD(2023) 58 final}

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

1.1. Контекст на политиката

Цените на енергията се увеличиха значително през 2021 г. и 2022 г. Това се дължи на намаляването на доставките на газ, особено след началото на войната на Русия срещу Украйна и използването на енергията като оръжие, както и на вътрешните дефицити на водноелектрическа и ядрена енергия. Повишението на цените се дължи и на увеличеното потребление на енергия, тъй като световната икономика отбеляза ръст след пандемията от COVID-19. Тези повишения на цените бяха усетени бързо от домакинствата, промишлеността и предприятията в целия ЕС и правителствата незабавно предприеха стъпки за тяхното намаляване. На европейско равнище ЕС бързо предостави набор от инструменти за цените на енергията¹ с мерки за справяне с високите цени, особено за най-уязвимите потребители (включително подпомагане на доходите, данъчни облекчения, мерки за спестяване и съхранение на газ), както и плана REPowerEU² с допълнителни мерки и финансиране за повишаване на енергийната ефективност и енергията от възобновяеми източници, за да се намали зависимостта от руските изкопаеми горива. Това беше последвано от създаването на временен режим за държавна помощ³, който да позволи определени мерки за смекчаване на въздействието на високите цени, строг режим за съхраняване на газ⁴, ефективни мерки за намаляване на потреблението на газ⁵ и електроенергия⁶, по-бързи процеси за издаване на разрешения за инсталации за енергия от възобновяеми източници и за

¹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Справяне с нарастващите цени на енергията: набор от мерки за действие и подкрепа, COM (2021) 660 final.

² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — План REPowerEU, COM(2022) 230.

³ Съобщение на Комисията — Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна“, ОВ С 131 I, стр. 1, С/2022/1890.

⁴ Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ, ОВ L 173, 10.6.2022 г., стр. 17.

⁵ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ, ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1.

⁶ Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията, ОВ L 261, 7.10.2022 г., стр. 1.

електроенергийната мрежа⁷, както и режими за ограничаване на цените, за да се избегнат извънредни печалби както на пазара на газ, така и на пазара на електроенергия⁸.

Тези краткосрочни мерки помогнаха на държавите членки да се справят с непосредствените последици от енергийната криза. Кризата обаче показва също така, че потребителите и промишлеността са изложени на риск, както и липсата на устойчивост спрямо скокове на цените на енергията. Въздействието на генерирането на електроенергия от изкопаеми горива върху определянето на цените на електроенергията беше сметено за прекомерно от предприятията и гражданите, докато способността на държавите членки да смекчат краткосрочните цени с по-дългосрочни договори изглеждаше недостатъчна. Поради тази причина председателят на Европейската комисия обяви в речта си за състоянието на Съюза от 2022 г.⁹ необходимостта от фундаментална реформа на структурата на пазара на електроенергия.

Въпреки че вътрешният енергиен пазар на ЕС осигурява огромни ползи и растеж в цяла Европа, неотдавнашната енергийна криза подчерта, че краткосрочната насоченост на структурата на енергийния пазар може да отклони вниманието от по-широките и дългосрочни цели. Отразяването на краткосрочните цени в сметките на потребителите доведе до ценови шокове, при които сметките за енергия на много потребители се увеличиха трикратно или четирикратно, въпреки че разходите за енергия от вятърни и слънчеви уредби намаляха; внезапното излагане на нестабилни и високи цени доведе до фалити на някои доставчици; много промишлени предприятия в енергоемки сектори бяха принудени да прекратят дейността си. Поради това предложението включва набор от мерки, насочени към създаване на буфер между краткосрочните пазари и сметките за електроенергия, плащани от потребителите, по-специално чрез стимулиране на сключването на дългосрочни договори, подобряване на функционирането на краткосрочните пазари с цел по-добро интегриране на възобновяемите енергийни източници и засилване на ролята на гъвкавостта, както и предоставяне на повече права и защита на потребителите.

⁷ Регламент (ЕС) 2022/2577 на Съвета от 22 декември 2022 г. за определяне на рамка за ускоряване на внедряването на енергия от възобновяеми източници, ОВ L 335, 29.12.2022 г., стр. 36.

⁸ Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6 октомври 2022 г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията, ОВ L 261, 7.10.2022 г., стр. 1.

⁹ SPEECH/22/5493.

Неотдавнашната нестабилност на цените също така подчерта липсата на гъвкавост в електроенергийната мрежа, като цените твърде често се определят от генерирането на електроенергия от газ и при цялостна липса на гъвкави доставки с малък въглероден отпечатък, на реакция от страната на потреблението и на акумулиране на енергия. С по-голямото навлизане на енергия от вятърни и слънчеви уредби в системата ще бъдат необходими гъвкави технологии с малък въглероден отпечатък, за да се постигне баланс между променливото предлагане и променливото търсене. Успоредно с настоящото предложение Комисията отправя препоръки за напредъка на иновациите, технологиите и мощностите в областта на акумулирането.

В по-общ план чувствителността на цената на електроенергията към цените на изкопаемите горива подчерта необходимостта от ускоряване на внедряването на възобновяеми енергийни източници заедно с гъвкавостта на електроенергийната система за изместване на изкопаемите горива. REPowerEU предоставя такъв тласък на енергията от възобновяеми източници и заедно с него — на икономическия растеж и създаването на качествени работни места. Той се основава на стремежа чрез Европейския зелен пакт да се подобри европейската конкурентоспособност чрез иновации и преход към неутрална по отношение на климата икономика и е тясно съгласуван с промишления план на Зеления пакт на Комисията. Необходима е фундаментална реформа, за да се улеснят инвестициите, необходими в контекста на неотдавнашната нестабилност на цените, неkoordinираната регулаторна намеса и мрежовите и регулаторните пречки за навлизане на пазара. Накрая, в доклада относно окончателните резултати от Конференцията за бъдещето на Европа гражданите поискаха от институциите на ЕС да предприемат мерки за „Повишаване на европейската енергийна сигурност и постигане на енергийната независимост на ЕС“ и за „Намаляване на зависимостта на ЕС от чуждестранни участници в икономически стратегически сектори“, включително в областта на енергетиката¹⁰.

1.2. Цели на предложението

Предложението е в отговор на опасенията на потребителите, промишлеността и инвеститорите относно излагането на риск от нестабилни краткосрочни цени, дължащи се на високите цени на изкопаемите горива. То ще оптимизира структурата на пазара на електроенергия чрез предоставяне на краткосрочните пазари на по-голяма роля по

¹⁰ [Доклад относно окончателните резултати от Конференцията за бъдещето на Европа](#) доклад — предложения 3 и 17.

отношение на по-дългосрочните инструменти, което ще позволи на потребителите да се възползват от договори с фиксирани в по-голяма степен цени и ще улесни инвестициите в чисти технологии. В крайна сметка това ще означава, че е необходимо да се генерира по-малко електроенергия от изкопаеми горива, и ще доведе до по-ниски цени за потребителите при бъдеща криза с изкопаемите горива поради ниските експлоатационни разходи за енергията от възобновяеми източници и нисковъглеродната енергия.

В предложението се представят мерки за защита на потребителите от такава нестабилност, като им се предоставят права за по-голям избор на договори и по-пряк достъп до енергия от възобновяеми източници и нисковъгледорна енергия. За да се подобрят инвестиционните условия за предприятията, по-специално за тези, които се стремят към декарбонизация, в него се предлагат мерки за противодействие на излагането на риск от краткосрочни скокове на цените чрез споразумения за закупуване на електроенергия и повече пруденциални задължения за доставчиците на енергия. В него също така се предлагат мерки за подобряване на начина, по който енергията от възобновяеми източници и нисковъглеродната енергия се интегрират в краткосрочния пазар. Това включва мерки за насърчаване на използването на реакцията от страната на потреблението и акумулирането на енергия, наред с други форми на гъвкавост във връзка с неизкопаеми източници. С предложението също така се подобрява и изяснява достъпът до по-дългосрочни договори за разработчиците (както подкрепяни от държавата, като договори за разлика, така и частни, като например споразумения за закупуване на електроенергия), за да се обезпечат сигурни и стабилни приходи за разработчиците на енергия от възобновяеми източници и нисковъглеродна енергия и да се намалят рисковите и капиталовите разходи, като същевременно се избягват извънредни печалби в периоди на високи цени.

Въпреки че в продължение на много десетилетия настоящата структура на пазара осигуряваше ефективен и все по-интегриран пазар, енергийната криза откри редица недостатъци, свързани с: i) недостатъчни инструменти за защита на потребителите, включително предприятия, срещу високи краткосрочни цени; ii) прекомерното влияние на цените на изкопаемите горива върху цените на електроенергията и липсата на по-добро отразяване на евтините възобновяеми енергийни източници и нисковъглеродната енергия в сметките за електроенергия; iii) въздействието на изключителната нестабилност на цените и регулаторните намеси върху инвестициите;

iv) липсата на достатъчна гъвкавост във връзка с неизкопаеми източници (като например акумулиране на енергия или реакция от страната на потреблението), която би могла да намали зависимостта от генериране на електроенергия от газ; v) ограничения избор на видове договори с доставчици; vi) трудностите за пряк достъп до енергия от възобновяеми източници чрез споделяне на енергия; и vii) необходимостта от строг мониторинг на енергийния пазар с цел по-добра защита срещу пазарни злоупотреби.

За да се защитят потребителите от нестабилни цени, в предложението ще се предвиди правото на договори с фиксирани цени, както и на договори с динамични цени, правото на множество договори, както и на по-добра и по-ясна информация за договорите. На потребителите ще бъде предложено разнообразие от договори, които най-добре отговарят на техните обстоятелства. По този начин потребителите, включително малките предприятия, могат да се възползват от сигурни, дългосрочни цени, за да смекчат въздействието на внезапни ценови шокове, и/или могат да изберат да имат договори за динамично ценообразуване с доставчици, ако желаят да се възползват от променливостта на цените, за да използват електроенергията, когато тя е по-евтина (например за зареждане на електрически леки автомобили или използване на термopомпи). Такава комбинация от динамично и фиксирано ценообразуване позволява да се запазят пазарните стимули за потребителите да коригират своето потребление на електроенергия, като същевременно се осигурява по-голяма сигурност и за тези, които желаят да инвестират във възобновяеми енергийни източници (например покривни слънчеви панели) и стабилност на разходите. В допълнение към съществуващата рамка за защита на потребителите в положение на енергийна бедност и уязвимите потребители предложението също така ще осигури в случай на криза достъп до регулирани цени на дребно за домакинствата и потребителите, които са МСП, и ще стабилизира сектора на доставките, като от доставчиците ще се изисква да полагат повече усилия за предпазване от големи скокове на цените, чрез използване в по-голяма степен на форуърдни договори с производителите на електроенергия (фиксиране на бъдещите цени) и чрез изискване държавите членки да установят режим на доставчик от последна инстанция. Чрез предложението ще се предоставят повече права на потребителите, като се създаде право на пряко споделяне на енергия от възобновяеми източници, без да е необходимо да се създават енергийни общности. По-широкото споделяне на енергия (например споделяне на излишъка от енергията от слънчева уредба на покрива със съсед) може да подобри използването на евтина енергия от

възобновяеми източници и да осигури по-голям достъп до пряко използване на енергия от възобновяеми източници за потребителите, които иначе не биха имали такъв достъп.

За да се повишат стабилността и предвидимостта на разходите за енергия, като по този начин се допринесе за конкурентоспособността на икономиката на ЕС,

изправена пред прекомерно нестабилни цени, предложението има за цел да подобри достъпа до пазара за по-стабилни дългосрочни договори и пазари. Споразуменията за закупуване на електроенергия (СЗЕ) — дългосрочни частни договори между производител на електроенергия (обикновено енергия от възобновяеми източници или нисковъглеродна енергия) и потребител — могат да осигурят защита от нестабилност на цените, но понастоящем те са достъпни предимно само за големи потребители на енергия в много малко държави членки. Пречка пред растежа на този пазар е кредитният риск потребителят невинаги да бъде в състояние да купува електроенергията през целия период. За да се справят с това, държавите членки следва да гарантират, че инструментите за намаляване на финансовите рискове, свързани с неизпълнение на задължението за плащане от страна на изкупвач в рамките на СЗЕ, включително гаранционните схеми по пазарни цени, са достъпни за дружества, които се сблъскват с пречки за навлизане на пазара на СЗЕ и не изпитват финансови затруднения. За да се насърчи допълнително растежът на пазара за такива споразумения, на разработчиците на проекти за енергия от възобновяеми източници и нисковъглеродна енергия, участващи в търг за публична подкрепа, следва да бъде разрешено да запазят за продажба чрез СЗЕ дял от генерираната електроенергия. Освен това държавите членки следва да се стремят да прилагат критерии за оценка в някои от тези тържни процедури, за да стимулират достъпа до пазара на СЗЕ за клиенти, които се сблъскват с пречки за навлизане на пазара. И накрая, задължението на доставчиците за хеджиране по подходящ начин може също да увеличи търсенето на СЗЕ (които са начин за фиксиране на бъдещи цени).

Някои форми на публично подпомагане гарантират на производителя на енергия минимална цена от правителството, но позволяват на производителя въпреки това да получи пълната пазарна цена дори когато тази пазарна цена е много висока. При високите цени напоследък голяма част от (евтината) публично подпомагана енергия получава тези високи пазарни цени. За да се ограничи това и по този начин да се стабилизируют цените, подкрепата за инвестициите следва да бъде структурирана като „двупосочна“ (двупосочен договор за разлика), при което се определят минималната,

но също така и максималната цена, така че всички приходи над тавана да се изплащат обратно. Предложението ще се прилага за нови инвестиции за генериране на електроенергия, които включват инвестиции в нови съоръжения за генериране на електроенергия, инвестиции, насочени към модернизиране на съществуващи съоръжения за генериране на електроенергия, инвестиции, насочени към разширяване на съществуващи съоръжения за генериране на електроенергия или към удължаване на техния експлоатационен срок. Освен това в предложението ще се изисква тези средства след това да бъдат насочени към подпомагане на всички потребители на електроенергия, пропорционално на тяхното потребление, за да се смекчи въздействието на високите цени.

Друго средство за предпазване от нестабилни цени е използването на дългосрочни договори, които фиксират бъдещи цени („форуърдни договори“). Този пазар показва ниска ликвидност в много държави членки, но може да бъде стимулиран в целия ЕС, така че повече доставчици или потребители да могат да се предпазват от прекомерно нестабилни цени за по-дълги периоди от време. С предложението ще се създадат регионални референтни цени чрез център за повишаване на прозрачността на цените и операторите на системи ще се задължат да разрешават права за пренос за срок по-дълъг от една година, така че ако бъде сключен форуърден договор между страни от различни региони или през граници, те да могат да гарантират преноса на електроенергия.

И накрая, за да се гарантира, че поведението на пазарите е конкурентно и цените се определят по прозрачен начин, ще се повиши способността на регулаторните органи да наблюдават лоялните пазарни отношения и прозрачността на енергийния пазар.

Третата цел е да се **стимулират инвестициите в енергия от възобновяеми източници**, за да се гарантира, че внедряването се увеличава тройно в съответствие с целите на Европейския зелен пакт. Това ще бъде постигнато отчасти чрез подобряване на пазарите за дългосрочни договори. Споразуменията за закупуване на електроенергия и договорите за разлика не само осигуряват на потребителите стабилни цени, но и осигуряват надеждни приходи на доставчиците на енергия от възобновяеми източници. Това намалява техния финансов риск и значително намалява цената на финансирането им. Това създава благоприятен кръг, при който стабилните приходи намаляват разходите и стимулират потреблението на енергия от възобновяеми източници.

Енергията от възобновяеми източници също така е по-добра инвестиция, когато нейната способност за производство на електроенергия не е възпрепятствана поради

технически ограничения в системата. Колкото по-гъвкава е системата (генериране, което може бързо да се пуска и спира, акумулиране, което може да поема или подава електроенергия в системата, или бързореагиращи потребители, които могат да увеличат или намалят своето потребление на електроенергия), толкова по-стабилни могат да бъдат цените и толкова повече енергия от възобновяеми източници може да интегрира системата. Поради тази причина в предложението се изисква държавите членки да направят оценка на нуждите си от гъвкавост на електроенергийната система, да определят цели за удовлетворяване на тези нужди. Държавите членки могат да разработят или преработят механизмите за осигуряване на електрогенериращи мощности с цел насърчаване на гъвкавост с малък въглероден отпечатък. Освен това предложението дава възможност на държавите членки да въведат нови схеми за подпомагане с цел постигане на гъвкавост във връзка с неизкопаеми източници, като например реакция от страната на потреблението и акумулиране на енергия.

Операторите на системи следва също така да имат засилена роля за интегриране на възобновяемите енергийни източници в електроенергийната мрежа, отчасти чрез увеличаване на прозрачността относно разполагаемостта на преносна способност за връзка към мрежата. Първо, тази по-ясна информация би подобрила способността на разработчиците на енергия от възобновяеми източници да разработват възобновяеми енергийни източници в райони, където електроенергийната мрежа е по-малко претоварена. Второ, енергията от възобновяеми източници може да се търгува по-ефективно и да се балансира в системата, ако търговията между участниците на пазара може да се осъществява по-близо до „реалното време“. Когато офертите за електроснабдяване се правят минути преди потребяването, а не часове преди потребяването, офертите на производителите на енергия от вятърни и слънчеви уредби са по-точни, може да се потребява повече енергия от вятърни и слънчеви уредби и се намаляват „разходите при дисбаланс“ на системата. По този начин сроковете за търговия ще бъдат доближени до реалното време.

Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката

Предложената инициатива е тясно свързана и допълва законодателните предложения, представени в контекста на пакета за Европейския зелен пакт, и ускорява целите за декарбонизация, определени в плана REPowerEU, по-специално по отношение на предложението за преразглеждане на Директивата за енергията от възобновяеми източници (ДЕВИ II), която е основният инструмент на ЕС за насърчаване на енергията

от възобновяеми източници. Предложената инициатива е допълваща, тъй като има за цел да се предостави възможност за ускоряване на разпространението на енергията от възобновяеми източници. Целта на предложението е да се осигурят по-стабилни дългосрочни източници на приходи, за да се разгърнат допълнителни инвестиции в енергия от възобновяеми източници и нисковъглеродна енергия, като същевременно се подобри функционирането на краткосрочните пазари, които са от ключово значение за интегрирането на възобновяемите енергийни източници в електроенергийната система. Освен това предложението има за цел да се осигури възможност за споделяне на енергия, за да се даде възможност на потребителите да участват на пазара и да се ускори енергийният преход.

Намаляването на потреблението на енергия чрез ценови сигнали, мерки за енергийна ефективност или доброволни усилия често може да бъде най-евтиният, най-безопасният и най-чистият начин за намаляване на зависимостта ни от изкопаеми горива, за подкрепа на сигурността на доставките и за намаляване на сметките ни за енергия. Предложението ще улесни активното участие на потребителите на пазара и развитието на реакцията от страната на потреблението. То също така ще осигури възможност за гъвкавост във връзка с неизкопаеми източници, като например реакцията от страната на потреблението и акумулирането на енергия, за да се осигурят еднакви условия на конкуренция, така че ролята на природния газ на краткосрочния пазар за осигуряване на гъвкавост постепенно да намалява. Поради това предложението е в съответствие с предложеното увеличение на целта за 2030 г. за енергийна ефективност на 13 %, както е посочено в предложените изменения на Директивата за енергията от възобновяеми източници, Директивата относно енергийните характеристики на сградите и Директивата относно енергийната ефективност¹¹, придружаващи плана REPowerEU¹².

Съществува и важна връзка между предложението и Директивата относно енергийните характеристики на сградите, която е основният инструмент на ЕС за подпомагане на постигането на целите за сградния фонд и санирането, определени в Европейския зелен пакт. Предложението е тясно свързано по-специално с разпоредбите относно

¹¹ Предложение за Директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници, Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно енергийната ефективност, COM(2022) 222 final.

¹² Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — План REPowerEU, COM(2022) 230 final.

индивидуалното отчитане и реакцията от страната на потреблението в допълнение към предложението на Комисията, като част от пакета за Европейския зелен пакт и изразено в съобщението относно стратегията на ЕС за слънчевата енергия, относно постепенното задължително интегриране на слънчевите фотоволтаични уредби, за да станат обществените, търговските и жилищните сгради неутрални по отношение на климата.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Целите на предложението за защита и предоставяне на повече права на потребителите, подобряване на конкурентоспособността на промишлеността на ЕС и стимулиране на инвестициите във възобновяеми енергийни източници и нисковъглеродна енергия са изцяло в съответствие с рамката на Европейския зелен пакт и са съгласувани и допълват настоящите инициативи, включително законодателното предложение за законодателен акт за нулеви нетни емисии в промишлеността, който се приема успоредно. То отговаря на въпросите, които бяха набелязани в съобщението на Комисията относно „Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии“, публикувано на 1 февруари 2023 г.¹³, а именно, че конкурентоспособността на много дружества е силно отслабена от високите цени на енергията и че дългосрочните ценови договори биха могли да играят важна роля, за да се даде възможност на потребителите на електроенергия да се възползват от по-предвидимите и по-ниски цени на енергията от възобновяеми източници. Не на последно място, законодателното предложение допълва текущото преразглеждане на съответните регламенти за финансовите пазари, като например Регламента относно пазарната злоупотреба¹⁴. Предложението се основава и на Препоръката на Съвета за гарантиране на справедлив преход към неутралност по отношение на климата, с която държавите членки се приканват да продължат да мобилизират публична и частна финансова подкрепа за инвестиране в енергия от възобновяеми източници, справяне с предизвикателствата, свързани с мобилността, и насърчаване на възможностите за икономии на разходи, свързани с кръговата икономика¹⁵.

¹³ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Промислен план на Зеления пакт за ерата на нулеви нетни емисии, COM(2023) 62 final.

¹⁴ Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и на директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията, ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1.

¹⁵ Препоръка на Съвета от 16 юни 2022 г. (2022/C 243/04).

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

• Правно основание

Предложението се основава на член 194, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), който предоставя правното основание за предлагане на мерки, насочени, наред с другото, към осигуряване на функционирането на енергийния пазар, насърчаване на енергийната ефективност и икономията на енергия, както и разработването на нови и възобновяеми енергийни източници¹⁶. В областта на енергетиката ЕС има споделена компетентност съгласно член 4, параграф 2, буква и) от ДФЕС.

• Субсидиарност (при неизключителна компетентност)

Необходимост от действие на ЕС

Безпрецедентният характер на кризата с цените на енергията постави ударение върху пазарите на електроенергия в ЕС. Въпреки нарастващия дял на евтината електроенергия от възобновяеми източници в целия ЕС електроенергията, произведена от изкопаеми горива, оказва постоянно влияние върху общите сметки за енергия. Домакинствата и предприятията в ЕС претърпяха рязко покачване на цените на енергията по време на кризата.

Това е въпрос от значение за целия ЕС, който може да бъде решен само с действия на равнището на ЕС. Засилената интеграция на пазарите на електроенергия в ЕС изисква по-тясна координация между националните участници, включително в контекста на мониторинга и надзора на пазара. Намесите на националната политика в електроенергийния сектор оказват пряко въздействие върху съседните държави членки поради енергийната взаимозависимост, междусистемната свързаност на електроенергийната мрежа и продължаващата интеграция на пазара на електроенергия. Необходим е общ подход за запазване на функционирането на електроенергийната система и трансграничната търговия и инвестиции, както и за ускоряване по координиран начин на енергийния преход към по-интегрирана и по-енергийноэффективна енергийна система, основана на генерирането на енергия от възобновяеми източници.

¹⁶ Член 194, параграф 1 от ДФЕС.

С предложените изменения се установява баланс между задълженията и гъвкавостта, която се предоставя на държавите членки по отношение на начините за постигане на основните преследвани цели, а именно да се гарантира, че по-ниските разходи за електроенергия от възобновяеми източници ще бъдат отразени в сметките на потребителите, и да се стимулира внедряването на енергия от възобновяеми източници.

Освен това целта на предложените мерки може да бъде постигната само чрез действия на равнището на ЕС, а не на равнището на отделните държави членки, тъй като предложеното действие изисква промени в съществуващата рамка на ЕС за структурата на пазара на електроенергия, както е посочено в Регламент (ЕС) 2019/943 за електроенергията и Директива (ЕС) 2019/944 за електроенергията, както и в съществуващата рамка REMIT.

- **Добавена стойност от ЕС**

Действията на ЕС за преодоляване на недостатъците на настоящата структура на пазара на електроенергия носят добавена стойност, тъй като са по-ефикасни и ефективни от действията на отделните държави членки, като по този начин се избягва фрагментиран подход. Предложените мерки за преодоляване на установените недостатъци ще бъдат по-амбициозни и икономически ефективни, ако се ръководят от обща правна и политическа рамка. Освен това действията на равнището на държавите членки биха били възможни само в рамките на ограниченията на съществуващата рамка за целия ЕС за структурата на пазара на електроенергия, както е посочено в Регламента за електроенергията и Директивата за електроенергията, както и в Регламента относно интегритета и прозрачността на енергийния пазар (REMIT), и не биха били в състояние да постигнат необходимите промени в тази рамка. Следователно целите на настоящата инициатива не могат да бъдат постигнати само от самите държави членки и именно в това отношение действията на равнището на ЕС осигуряват добавена стойност.

- **Пропорционалност**

Предложените изменения на Регламента за електроенергията, Директивата за електроенергията, Регламента REMIT и Регламента за ACER се считат за пропорционални.

Предложените мерки за стимулиране на използването на дългосрочни договори, като например споразумения за закупуване на електроенергия и двупосочни договори за разлики, могат да доведат до увеличаване на административните разходи и тежестта за предприятията и националните администрации. Предвидените икономически

въздействия обаче са необходими и пропорционални за постигане на целта за стимулиране на използването на такива дългосрочни договори и за гарантиране, че сметките за енергия на европейските домакинства и дружества, както и приходите от технологии за неизкопаеми горива с ниски променливи разходи стават по-независими от колебанията на цените на краткосрочните пазари и по този начин стават по-стабилни за по-дълги периоди от време.

Мерките, предвидени за подобряване на ликвидността и интеграцията на пазарите, могат също така да окажат известно краткосрочно въздействие върху предприятията, тъй като те ще трябва да бъдат адаптирани към новите търговски споразумения. Те обаче се считат за необходими за постигане на предвидените цели за осигуряване на по-добро интегриране на енергията от възобновяеми източници и нисковъглеродната енергия и за намаляване на зависимостта от изкопаеми горива за гъвкавост и в крайна сметка за постигане на въглеродна неутралност в Съюза с по-ниски разходи за потребителите. Те също така са пропорционални на тези цели, тъй като въздействието върху предприятията изглежда минимално в сравнение с настоящата рамка и икономическите ползи от реформата до голяма степен биха надхвърлили всяка краткосрочна или дългосрочна административна реорганизация.

Също така е пропорционално на преследваните цели да не се предвиждат мерки за изменение на съществуващите разпоредби в Регламента за електроенергията и Директивата за електроенергията, когато всички проблеми, установени във връзка със съществуващи разпоредби, могат да бъдат разрешени чрез тяхното прилагане или изпълнение. Един такъв случай е свързан с мерките относно адекватността на ресурсите в глава IV от Регламента за електроенергията, и по-специално с процеса за държавите членки да въведат механизми за осигуряване на електрогенериращи мощности, които биха могли да бъдат опростени, без да се изменят съответните разпоредби.

Предвидените мерки за укрепване на оправомощаването, правата и защитата на потребителите ще разширят ангажиментите и задълженията, наложени на доставчиците и мрежовите оператори. Допълнителната тежест обаче е необходима и пропорционална за постигане на целта да се гарантира, че потребителите имат достъп до по-добра информация и разнообразие от оферти, като се разграничат техните сметки за електроенергия от краткосрочните движения на енергийните пазари и се възстанови балансът по отношение на риска между доставчиците и потребителите.

Мерките, предвидени за подобряване на рамката REMIT, могат да увеличат задълженията за докладване за участниците на пазара поради по-широкия обхват на REMIT. Тези мерки са необходими за постигане на целта за повишаване на прозрачността и капацитета за мониторинг и гарантиране на по-ефективно разследване и правоприлагане при трансгранични случаи в ЕС, така че потребителите и участниците на пазара да имат доверие в лоялните пазарни отношения на енергийните пазари, цените да отразяват справедливо и конкурентно взаимодействие между търсенето и предлагането и да не може да се извлича печалба от пазарни злоупотреби. Те също така са пропорционални на тази цел, тъй като ползите по отношение на качеството на мониторинга и надзора на пазара биха надхвърлили евентуалните краткосрочни или дългосрочни административни разходи.

И накрая, цялостният пакет от предложени мерки се счита за подходящ предвид първостепенната необходимост от постигане на неутралност по отношение на климата при най-ниски разходи за потребителите, като същевременно се гарантира сигурността на доставките.

- **Избор на инструмент**

С предложението ще бъдат изменени Регламентът за електроенергията, Директивата за електроенергията, Регламентът REMIT, Регламентът за ACER и Директивата за енергията от възобновяеми източници. Като се има предвид, че предложението има за цел да добави ограничен набор от нови разпоредби и да измени ограничен набор от съществуващи разпоредби в тези инструменти, прибягването до акт за изменение е целесъобразно. По същата причина изглежда целесъобразно да се използва и инструментът на регламент за изменение, за да се въведат изменения както на съществуващите регламенти, така и на съществуващите директиви.

3. КОНСУЛТАЦИИ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА

- **Консултации със заинтересованите страни**

В рамките на подготовката на настоящата инициатива Комисията проведе обществена консултация от 23 януари 2023 г. до 13 февруари 2023 г. Консултацията беше открита за всички.

Комисията получи 1369 отговора в тази консултация. Над 700 от тях са от граждани, около 450 от предприятия и стопански асоциации, около 40 от национални или местни администрации или от национални регулатори и около 70 от мрежови оператори. Също

така участваха около 20 енергийни общности, 15 профсъюзни организации и 20 потребителски организации. Значителен брой НПО, аналитични центрове и научноизследователски или други академични организации също представиха отговори. Преглед на становищата на заинтересованите страни може да бъде намерен в работния документ на службите на Комисията, придружаващ настоящата законодателна инициатива.

Освен това на 15 февруари 2023 г. Комисията организира целева консултативна среща в интернет със заинтересованите страни, в която участваха около 70 участници на пазара, неправителствени организации, мрежови оператори, ACER и национални регулатори, аналитични центрове и представители на академичните среди. Като цяло в консултацията беше подчертано, че заинтересованите страни считат, че:

- Краткосрочните пазари и ценовият механизъм, основан на пределно ценообразуване, следва да бъдат запазени, тъй като те функционират добре и предоставят правилните ценови сигнали. Краткосрочните пазари (за ден напред и в рамките на деня) са добре развити и са резултат от години на прилагане на законодателството на ЕС в областта на енергетиката.
- Краткосрочните пазари трябва да бъдат допълнени от инструменти, стимулиращи по-дългосрочните ценови сигнали, като тези, посочени в консултациите на Комисията, по-специално споразуменията за закупуване на електроенергия (СЗЕ), договорите за разлика и подобрените форуърдни пазари. Следва да се установи точният баланс между различните инструменти. Въпреки това не следва да има задължителни схеми и свободата на избор на съответните договори следва да се запази.
- Бяха признати ползите от решенията за гъвкавост във връзка с неизкопаеми източници, като например реакция от страната на потреблението и акумулиране на енергия, по-специално в контекста на нарастващия дял на възобновяемите енергийни източници. Тяхното участие на пазара следва да бъде улеснено.
- Бъдещите пазари на електроенергия ще трябва да бъдат адаптирани към високия дял на енергията от възобновяеми източници. Освен това следва да се постави по-силен акцент върху местното измерение и развитието на електроенергийната мрежа. Тези предизвикателства биха могли да бъдат

преодолени чрез решенията, представени по време на обществената консултация.

- Защитата на потребителите е от съществено значение, както и достъпността на енергията, но запазването на сигналите за реакцията от страната на потреблението е също толкова важно. Нововъзникващите решения, като например енергийните общности, собственото потребление, споделянето на енергия, следва да бъдат възможни и стимулирани.

- **Работен документ на службите на Комисията**

Предвид неотложния характер на инициативата вместо оценка на въздействието беше изготвен работен документ на службите на Комисията. В работния документ на службите на Комисията, на който се основава настоящото предложение, са изложени обяснението и обосновката на предложенията на Комисията за структурен отговор на високите цени на енергията, с които се сблъскват домакинствата и предприятията, и за гарантиране на сигурна, чиста и достъпна енергия за домакинствата и предприятията в бъдеще, и се представят наличните доказателства, които са от значение за предложените мерки.

В работния документ на службите на Комисията се стига до заключението, че се очаква пакетът от предложени реформи да подобри значително структурата и функционирането на европейския пазар на електроенергия. Той е друг градивен елемент, който дава възможност за постигане на целите на Зеления пакт и освен това в него се прави преглед на недостатъците, разкрити от енергийната криза, и се търсят начини за преодоляването им.

Документът показва, че реформата ще допринесе за защитата и оправомощаването на потребителите, които понастоящем са изправени пред високи и нестабилни цени, като създаде буфер между тях и краткосрочните пазари. Чрез настоящото предложение високите цени на технологиите за изкопаеми горива, действащи на пазара на електроенергия, ще бъдат разграничени от сметките за енергия на потребителите и предприятията. По-дългосрочните възможности за договори под формата на СЗЕ, договори за разлика и форуърдни пазари ще гарантират, че частта от сметката за електроенергия, изложена на въздействието на краткосрочните пазари, може да бъде значително намалена. Освен това включването на задължение за хеджиране за

доставчиците и задължение за предлагане също така на договори с фиксирана цена значително ще увеличи възможностите за намаляване на излагането на риск от нестабилност на цените при сметките за електроенергия. Потребителите ще разполагат и с по-добра информация относно офертите, преди да се включат, а държавите членки ще бъдат задължени да установят доставчици от последна инстанция. Освен това те могат да предоставят възможност за достъп до регулирани цени на дребно в условията на криза. Правото на споделяне на енергия е нова характеристика, която ще предостави повече права на потребителите и ще подкрепи децентрализираното разгръщане на енергията от възобновяеми източници, тъй като предоставя на потребителите по-голям контрол върху сметките им за енергия.

В работния документ на службите на Комисията се обяснява как тази реформа ще повиши също така конкурентоспособността на промишлеността на ЕС по начин, който изцяло допълва законодателния акт за нулеви нетни емисии в промишлеността. От държавите членки ще се изисква да гарантират, че са налице подходящи условия за развитието на пазарите за СЗЕ, като по този начин предоставят на промишлеността достъп до чиста електроенергия на финансово достъпни цени в дългосрочен план. Подобренията на форуърдните пазари ще осигурят много по-голям достъп до трансгранична енергия от възобновяеми източници за промишлени отрасли и доставчици до три години предварително, което представлява значително подобрение в сравнение с настоящето. Като цяло схемите за публично подпомагане на енергията от възобновяеми източници ще увеличат енергийната независимост в държавите членки и навлизането на възобновяеми енергийни източници в системата, като същевременно подкрепят местните работни места и умения.

Документът показва, че тази реформа ще ускори разгръщането на възобновяемите енергийни източници и ще използва пълния потенциал на постоянните генериращи мощности и решенията за гъвкавост, за да се даде възможност на държавите членки да интегрират все по-високи равнища на възобновяеми енергийни източници. Комисията предлага държавите членки да оценят необходимостта от гъвкавост на електроенергийната система и да позволят въвеждането на нови схеми за подпомагане на реакцията от страната на потреблението и акумулирането на енергия. С предложението също така се въвеждат допълнителни възможности възобновяемите енергийни източници да се търгуват по-близо до реалното време на трансгранично и национално равнище. По този начин пазарът може по-добре да подкрепи интегрирането

на възобновяемите енергийни източници и икономическата обосновка за решения за гъвкавост, които могат да допринесат за сигурността на доставките.

И накрая, в работния документ на службите на Комисията се описва как настоящото предложение отговаря на искането на Европейския съвет за оценка на начините за оптимизиране на структурата на пазара на електроенергия в контекста на енергийната криза. То има за цел да защити потребителите, като създаде буфер между тях и краткосрочните пазари на електроенергия чрез по-дългосрочни договори, и да направи така, че тези краткосрочни пазари да работят по по-ефективен начин за решенията за възобновяеми енергийни източници и гъвкавост, с по-добър регулаторен надзор. С настоящото предложение се гарантира, че пазарните правила продължават да бъдат подходящи за стимулиране на икономически ефективната декарбонизация на електроенергийния сектор и за повишаване на неговата устойчивост спрямо нестабилността на цените на енергията.

- **Събиране и използване на експертен опит**

Подготовката на настоящото законодателно предложение и на работния документ на службите на Комисията се основава на голям обем материали, които са посочени в бележките под линия в работния документ на службите на Комисията, както и на отговорите в рамките на обществената консултация.

- **Основни права**

Настоящото предложение може да окаже въздействие върху редица основни права, установени в Хартата на основните права на Европейския съюз, по-специално: свободата на стопанска инициатива (член 16) и правото на собственост (член 17). Както е обяснено по-горе обаче, доколкото предложените мерки ограничават упражняването на тези права, тези въздействия се считат за необходими и пропорционални за постигане на целите на предложението и следователно представляват законни ограничения на такива права, както е позволено съгласно Хартата.

От друга страна, предложението подобрява защитата на основните права, като например зачитането на личния и семейния живот (член 7), правото на защита на личните данни (член 8), забраната за дискриминация (член 21), достъпа до услугите от общ икономически интерес (член 36), включването на високо равнище на опазване на околната среда (член 37) и правото на ефективни правни средства за защита (член 47),

по-специално чрез редица разпоредби относно оправомощаването, правата и защитата на потребителите.

- **Пригодност и опростяване на законодателството**

Предложените изменения на Директивата за електроенергията, Регламента за електроенергията, Регламента REMIT и Регламента за ACER са съсредоточени върху това, което се счита за необходимо за преодоляване на недостатъците на настоящата структура на пазара на електроенергия в контекста на енергийната криза и за допринасяне по икономически ефективен начин за амбицията на Съюза в областта на климата. Те не представляват цялостно преразглеждане на тези инструменти.

Предложението може да увеличи административните изисквания за националните администрации и предприятия, макар и по пропорционален начин, както е обяснено по-горе. Например предложените мерки за стимулиране на използването на дългосрочни договори, като например споразумения за закупуване на електроенергия и двупосочни договори за разлики, могат да доведат до увеличаване на административните разходи и тежестта за предприятията и националните администрации. Предвидените икономически въздействия обаче ще бъдат от полза за предприятията и потребителите.

Мерките, предвидени за подобряване на ликвидността и интеграцията на пазарите, могат също така да окажат известно краткосрочно въздействие върху предприятията, тъй като те ще трябва да бъдат адаптирани към новите търговски споразумения. Те обаче се считат за минимални в сравнение с настоящата рамка, тъй като икономическите ползи от реформата до голяма степен ще надхвърлят всяка краткосрочна или дългосрочна административна реорганизация.

Предвидените мерки за укрепване на оправомощаването, правата и защитата на потребителите ще разширят ангажиментите и задълженията, наложени на доставчиците и мрежовите оператори, с цел да се подобри изборът, да се повиши защитата и да се улесни активното участие на потребителите на пазара, по-специално на домакинствата. Допълнителната тежест обаче е минимална, тъй като тези рамки се въвеждат в цяла Европа и поради това е необходимо рационализиране на правилата.

Мерките, предвидени за подобряване на рамката REMIT, могат да увеличат задълженията за докладване на някои участници на пазара, макар и по пропорционален начин. Те обаче се считат за минимални в сравнение с настоящата рамка, тъй като

ползите по отношение на качеството на мониторинга и надзора на пазара биха надхвърлили всички краткосрочни или дългосрочни административни разходи.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Отражението върху бюджета, свързано с предложението за подобряване на структурата на пазара на електроенергия в ЕС, се отнася до ресурсите на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) и на ГД „Енергетика“, които са описани в законодателната финансова обосновка, придружаваща предложението. На практика за изпълнението на новите задачи от ACER ще бъдат необходими 4 допълнителни еквивалента на пълно работно време (ЕПРВ) за ACER от 2025 г. нататък, както и съответните финансови ресурси. Работното натоварване на ГД „Енергетика“ ще се увеличи с 3 ЕПРВ.

Отражението върху бюджета, свързано с предложението за изменение на REMIT, се отнася до ресурсите на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER) и на ГД „Енергетика“, които са описани в законодателната финансова обосновка, придружаваща предложението. По същество новите задачи, които трябва да бъдат изпълнявани от ACER, по-специално по отношение на засилените правомощия за разследване, изискват постепенно въвеждане на 25 допълнителни еквивалента на пълно работно време (ЕПРВ) в ACER от 2025 г., както и съответните финансови ресурси, въпреки че по-голямата част от допълнителния персонал ще се финансира от такси. За тази цел ще трябва да бъде адаптирано Решение (ЕС) 2020/2152 на Комисията от 17 декември 2020 г. относно таксите, дължими на ACER за задачи по REMIT. Работното натоварване на ГД „Енергетика“ ще се увеличи с 2 ЕПРВ.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**
Комисията ще наблюдава транспонирането и спазването от страна на държавите членки и другите участници на мерките, които ще бъдат приети в крайна сметка, и ще предприема мерки за правоприлагане, ако и когато е необходимо. За целите на мониторинга и изпълнението Комисията ще бъде подпомагана по-специално от ACER, в частност във връзка с Регламента относно интегритета и прозрачността на енергийния пазар (REMIT). Комисията също така ще поддържа връзка с ACER и националните

регулаторни органи във връзка с Регламента за електроенергията и Директивата за електроенергията.

Освен това, за да се улесни изпълнението, Комисията ще бъде на разположение за двустранни срещи и покани за представяне на предложения с държавите членки в случай на конкретни въпроси.

- **Обяснение на специфичните разпоредби на предложенията**

Измененията на Регламента за електроенергията предоставят разяснения относно обхвата и предмета на Регламента, като подчертават значението на сигналите на пазара, при които няма нарушения, за да се осигури по-голяма гъвкавост, както и ролята на дългосрочните инвестиции за смекчаване на нестабилността на краткосрочните пазарни цени в сметките за електроенергия на потребителите, включително енергоемките отрасли, МСП и домакинствата. С изменението се изясняват някои основни принципи за търговия на пазарите за ден напред и в рамките на деня. В него се предвиждат нови правила относно възлагането на обществени поръчки от оператори на преносна система (ОПС) за реакция от страната на потреблението под формата на продукт за ограничаване на върховото потребление и правила, позволяващи на операторите на преносни системи и на операторите на разпределителни системи да използват данни от специални измервателни уреди. В него се определят нови правила относно форуърдните пазари на електроенергия, за да се подобри тяхната ликвидност. То включва нови правила, насочени към изясняване и стимулиране на ролята и използването на по-дългосрочни договори под формата на споразумения за закупуване на електроенергия и двупосочни договори за разлика. В него се предвиждат нови правила относно оценката на нуждите от гъвкавост от страна на държавите членки, възможността те да въведат схеми за подпомагане на гъвкавостта и да разработят принципи за такива схеми за подпомагане на гъвкавостта. С него също така се въвеждат нови изисквания за прозрачност за операторите на преносни системи по отношение на разполагаемата преносна способност за нови връзки към мрежата.

Измененията във връзка с Директивата за електроенергията предвиждат нови правила за защита и оправомощаване на потребителите. С изменението относно свободния избор на доставчик се въвеждат нови изисквания, за да се гарантира, че клиентите могат да имат повече от един доставчик в своите обекти, като се даде възможност за

множество измервателни уреди (понякога наричани уреди за индивидуално отчитане) за една точка на свързване.

С измененията относно оправомощаването и защитата на потребителите се гарантира, че на клиентите се предлагат различни договори, които най-добре отговарят на техните обстоятелства, като се гарантира, че всички клиенти имат поне една оферта с фиксирани условия и фиксирана цена. Освен това на клиентите трябва да бъде предоставена ясна преддоговорна информация във връзка с тези оферти.

Създава се и ново право за домакинствата и малките и средните предприятия за участие в споделяне на енергия — т.е. потреблението на собствена електроенергия от активни клиенти на енергия от възобновяеми източници, генерирана или акумулирана извън обекта или от съоръжения, които те притежават, отдават под наем, изцяло или частично, или която им е била прехвърлена от друг активен клиент.

Въведени са също така важни нови мерки за защита на потребителите, за да се гарантира непрекъснатото снабдяване с електроенергия — включително изискването държавите членки да определят доставчици от последна инстанция, които поемат отговорност за клиентите на неуспешни доставчици, и защита от прекъсване на електроснабдяването за уязвими клиенти. От доставчиците ще се изисква също така да въведат управление на риска с цел ограничаване на риска от неуспех, като прилагат подходящи стратегии за хеджиране. Те ще бъдат наблюдавани от националните регулаторни органи.

С измененията на Директивата за електроенергията се въвеждат нови изисквания за прозрачност за операторите на разпределителни системи по отношение на разполагаемостта на преносна способност за нови връзки към мрежата. В изменението се изяснява ролята на регулаторните органи по отношение на единната платформа за разпределяне, създадена в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/1719.

С измененията на Регламента относно интегритета и прозрачността на енергийния пазар (REMIT) обхватът на REMIT се адаптира към настоящите и променящите се пазарни обстоятелства чрез, наред с другото, разширяване на обхвата на докладването на данни, така че да включва нови пазари на балансираща електроенергия и свързани пазари, както и алгоритмична търговия. С тях се гарантира по-силно, по-установено и редовно сътрудничество между енергийните и финансовите регулатори, включително ACER и ЕОЦКП, по отношение на дериватните енергийни продукти на едро. Те също

така ще подобрят процеса на събиране на вътрешна информация и прозрачността на пазара чрез засилване на надзора над ACER и коригиране на определението за вътрешна информация. С измененията на Регламента REMIT се засилва надзорът над докладващите страни, като например регистрираните механизми за докладване (РМД) и лица, които професионално уреждат сделки. Измененията подобряват възможностите за обмен на данни между ACER, съответните национални органи и Комисията. С изменението на REMIT се въвежда по-силна роля на ACER в разследванията на важни трансгранични случаи с цел борба с нарушенията на REMIT. В него също така се определя рамката за хармонизиране на глобите, определени от регулаторните органи на национално равнище.

Измененията на Регламента за ACER имат за цел да изяснят ролята на ACER по отношение на единната платформа за разпределяне, създадена в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/1719, и по отношение на новите правила, въведени в Регламента за електроенергията относно форуърдните пазари и схемите за подпомагане на гъвкавостта. С изменението също така се изясняват ролята и правомощията на ACER в съответствие с изменението на Регламента REMIT. Изменението на ДЕВИ II има за цел да изясни обхвата на прилагане на правилата относно видовете схеми за пряко ценово подпомагане за възобновяеми енергийни източници, които държавите членки могат да въведат.

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на регламенти (ЕС) № 1227/2011 и (ЕС) 2019/942 с цел подобряване на защитата на Съюза срещу манипулиране на пазара за търговия на едро с енергия

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 194, параграф 2 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) Откритата и лоялна конкуренция на вътрешните пазари на електроенергия и природен газ и осигуряването на еднакви условия на конкуренция за участниците на пазара изискват почтеност и прозрачност на пазарите за търговия на едро с енергия. Чрез Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета се установява широкообхватна рамка (REMIT) за постигането на тази цел. За да се повиши общественото доверие във функционирането на енергийните пазари и да се защити ефективно Съюзът от опити за манипулиране на пазара, Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъде изменен, като се отстранят установените в действащата рамка недостатъци, с оглед допълнително увеличаване на недостатъчната прозрачност и капацитет за наблюдение, както и осигуряване на по-ефективно разследване и правоприлагане на потенциалните трансгранични случаи на пазарна злоупотреба.
- (2) Финансовите инструменти, включително търгуваните на енергийните пазари енергийни деривати, придобиват все по-голямо значение. Все по-тясната взаимовръзка между финансовите пазари и пазарите за търговия на едро с енергия налага Регламент (ЕС) № 1227/2011 да бъде по-добре приведен в

съответствие със законодателството за финансовите пазари, като например Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹⁷, включително по отношение на определенията съответно за манипулиране на пазара и вътрешна информация. По-конкретно определението за манипулиране на пазара в Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъде леко променено, за да бъде отразен член 12 от Регламент (ЕС) № 596/2014. За тази цел определението за манипулиране на пазара съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 следва да бъде адаптирано, за да обхване сключването на сделки или издаването на нареждания за търгуване, както и всяко друго действие по отношение на енергийни продукти на едро, което: i) дава или е вероятно да даде неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро; ii) определя или е вероятно да определи, от лице или лица, действащи съвместно, цената на един или няколко енергийни продукта на едро на изкуствено равнище; или iii) използва фиктивно средство или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или е вероятно да се дадат неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро.

- (3) Определението за вътрешна информация също следва да бъде адаптирано, за да отразява Регламент (ЕС) № 596/2014. По-специално, ако вътрешната информация се отнася до процес, който протича на няколко етапа, всеки етап от процеса, както и целият процес, може да представлява вътрешна информация. Междинният етап в продължителен процес може сам по себе си да представлява поредица от обстоятелства или събитие, които съществуват или по отношение на които въз основа на цялостна оценка на наличните в съответния момент фактори е налице реалистична перспектива, че ще възникнат. Това понятие обаче не следва да се тълкува в смисъл, че трябва да бъде взета предвид степента на въздействие на тази поредица от обстоятелства или на това събитие върху цените на съответните финансови инструменти. Междинен етап следва да бъде приеман за вътрешна информация, ако сам по себе си отговаря на предвидените в настоящия регламент критерии за вътрешна информация.
- (4) Настоящият регламент не засяга регламенти (ЕС) 596/2014, 600/2014 и 648/2012 и Директива (ЕС) 2014/65, както и прилагането на европейското право за конкуренцията по отношение на практиките, обхванати от настоящия регламент.
- (5) Основен аспект в сътрудничеството и откриването на потенциални нарушения както на пазарите за търговия на едро с енергия, така и на финансовите пазари, представлява обменът на информация между националните регулаторни органи и националните компетентни финансови органи. Националните регулаторни органи следва да споделят съответната информация, която получават, с националните финансови органи и органи за защита на конкуренцията съгласно изискванията за обмен на информация на национално равнище между компетентните органи по Регламент (ЕС) № 596/2014.

¹⁷

Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 16 април 2014 г. относно пазарната злоупотреба (Регламент относно пазарната злоупотреба) и за отмяна на Директива 2003/6/ЕО на Европейския парламент и директиви 2003/124/ЕО, 2003/125/ЕО и 2004/72/ЕО на Комисията (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 1).

- (6) Когато информацията не е или вече не е чувствителна в търговско отношение или от гледна точка на сигурността, Европейската агенция за сътрудничество между регулаторите на енергия („Агенцията“ или „ACER“) следва да има възможност да предоставя тази информация на участниците на пазара и широката общественост, с цел да допринесе за по-доброто познаване на пазара. Това следва да включва възможността ACER да публикува информация за организираните пазари, платформите за вътрешна информация (ПВИ) и регистрираните механизми за докладване (РМД) в съответствие с приложимите закони за защита на данните с цел подобряване на прозрачността на пазарите за търговия на едро с енергия и при условие че не се нарушава конкуренцията на тези енергийни пазари.
- (7) Организираните пазари, които извършват дейности във връзка с търговията на едро с енергийни продукти, които са финансови инструменти съгласно член 4, параграф 1, точка 15) от Директива 2014/65/ЕС, подлежат на надлежно лицензиране съгласно изискванията на посочената директива.
- (8) Технологиите в областта на търговията претърпяха съществено развитие през последното десетилетие и понастоящем се използват все по-широко на пазарите за търговия на едро с енергия. Много участници на пазара използват алгоритмична търговия и високочестотни алгоритмични методи с ограничена или нулева човешка намеса. Произтичащите от тези практики рискове следва да бъдат разгледани съгласно предвиденото в Регламент (ЕС) № 1227/2011.
- (9) Спазването на задълженията за докладване по Регламент (ЕС) № 1227/2011 и качеството на данните, които Агенцията получава, са от изключително значение, за да се гарантира ефективното наблюдение и откриването на потенциални нарушения при постигането на целта на Регламент (ЕС) № 1227/2011. При данните за сделките различията по отношение на качеството, форматирането, надеждността и разходите за тях се отразяват неблагоприятно върху прозрачността, защитата на потребителите и ефикасността на пазара. За да може Агенцията да изпълнява ефективно своите задачи и функции, е от съществено значение получената от нея информация да е точна и пълна.
- (10) Настоящият режим на докладване се нуждае от оптимизиране с оглед подобряване на осъществяването от Агенцията наблюдение на пазара и разширяване на пълнотата на събираните данни. Обхватът на събираните данни следва да бъде разширен, за да се преодолеят пропуските в него, като се включват свързаните пазари, новите балансиращи пазари, договорите за балансиращи пазари и продуктите, които потенциално могат да бъдат доставени в Съюза. От организираните пазари следва да се изисква да предоставят на Агенцията пълния набор от данни от регистъра на нарежданията. Също така регистрите на нарежданията следва да бъдат водени от лица, които по занятие организират сделки и са обект на задължението за наблюдение и докладване на предполагаеми нарушения.
- (11) Платформите за вътрешна информация (ПВИ) следва да играят основна роля за ефективното и своевременно оповестяване на вътрешна информация. За улесняване на достъпа до информацията и повишаване на прозрачността вътрешната информация следва задължително да бъде разкривана на специални ПВИ. ПВИ следва да подлежат на лицензиране и регистриране, за да се гарантира доверието в тях.

- (12) За да се рационализира и повиши ефективността на докладването на данни пред Агенцията, информацията следва да се предоставя чрез регистрирани механизми за докладване (РМД), чиято дейност да бъде лицензирана от Агенцията. РМД следва във всеки един момент да изпълняват условията за издаване на лиценз и защита на данните. Агенцията следва също така да изготви регистър на всички РМД в Съюза.
- (13) За да се подобри наблюдението във връзка с откриването на потенциална търговия, основана на вътрешна информация, и във връзка с качеството на събраните данни, събирането на вътрешна информация трябва да бъде приведено в съответствие с настоящите процедури за докладване на данни за търговията.
- (14) Лицата, които по занятие организират и извършват сделки, са задължени да докладват за съмнителни сделки, нарушаващи разпоредбите относно търговията с вътрешна информация и манипулирането на пазара. За да се укрепи възможността за правоприлагане при такива нарушения, лицата, които организират сделки по занятие, следва също така да бъдат задължени да докладват за подозрителни нареждания и потенциални нарушения на задължението за публикуване на вътрешна информация. Лицата, които предлагат пряк електронен достъп и водят споделени регистри на нарежданията, следва да се считат за лица, които организират сделки по занятие.
- (15) В Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването се предвижда възможността за участие на трети държави в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня в електроенергийния сектор. Операторът за свързване на пазарите използва специфичен алгоритъм за съчетаване на офертите за покупка и офертите за продажба по оптимален начин, като това може да доведе до подаване на нареждания за търгуване в трета държава, участваща в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, и договор за доставяне на електроенергия в Съюза. В определението за енергиен продукт на едро по настоящия регламент следва да попадне и подаването на такива нареждания за търгуване в трети държави, участващи в единното свързване на пазарите за ден напред и в рамките на деня, което може да доведе до доставка в Съюза.
- (16) За да се получи точна, обективна и надеждна оценка на цената на доставките на ВПП за Съюза, Агенцията следва да събира всички пазарни данни за ВПП, които са необходими за изготвянето на оценка на дневната цена на ВПП. Оценката на цената следва да се извършва въз основа на всички сделки, отнасящи се до доставките на ВПП за Съюза. ACER следва да бъде оправомощена да събира тези пазарни данни от всички участници, извършващи доставки на ВПП за Съюза. Всички такива участници следва да бъдат задължени да докладват на ACER всички свои пазарни данни за ВПП в реално време в степента, в която го позволяват технологиите, или след сключването на сделка, или след подаването на оферта „купува“ или „продава“ за сключване на сделка. Оценката на цената на ACER следва да включва най-пълния набор от данни, включително цените по сделките, а считано от 31 март 2023 г. и цените на офертите „купува“ и „продава“ за доставки на ВПП за Съюза. Ежедневното оповестяване на тази обективна оценка на цената и на спреда, установен в сравнение с други референтни цени на пазара под формата на сравнителен показател за ВПП, проправя пътя за доброволното му възприемане от участниците на пазара като

референтната цена в техните договори и сделки. След като бъдат установени, оценката на цената на ВПГ и сравнителният показател за ВПГ биха могли също така да се превърнат в референтна ставка за договорите за деривати, използвани за хеджиране на цената на ВПГ, или разликата в цената между цената на ВПГ и цените на другите видове газ.

- (17) Делегирането на задачи и отговорности може да бъде ефективен инструмент за намаляване на дублирането на задачи, насърчаване на сътрудничеството и намаляване на тежестта за участниците на пазара. Поради това следва да се предвиди ясно правно основание за такова делегиране. Националните регулаторни органи следва да могат да делегират задачи и отговорности на друг национален регулаторен орган. Следва да бъде възможно да се въвеждат специфични условия и да се ограничава обхватът на делегирането до това, което е необходимо за ефективния надзор на трансграничните участници или групи на пазара. При делегирането следва да се спазва принципът да се предоставя компетентност на органа, който е в най-добра позиция да предприеме действия по въпроса.
- (18) Необходима е единна и по-стабилна рамка за предотвратяване на манипулирането на пазара и други нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011 в държавите членки. Санкциите за нарушения на посочения регламент следва да бъдат пропорционални, ефективни и възпиращи и да отразяват вида на нарушенията, като се съблюдава принципът *ne bis in idem*. Административните санкции, паричните санкции и надзорните мерки представляват допълващите се елементи на ефективния режим на правоприлагане. За постигането на хармонизиран надзор на пазара за търговия на едро с енергия е необходим последователен подход сред националните регулаторни органи.
- (19) До днешна дата отговорността за надзора и изпълнението на дейностите по Регламент (ЕС) № 1227/2011 бе на държавите членки. Случаите на пазарна злоупотреба са във все по-голяма степен с трансграничен характер и често засягат няколко държави членки. От гледна точка на юрисдикцията, действията по правоприлагане при трансгранични пазарни злоупотреби могат да бъдат затруднени при определянето на националния регулаторен орган, който би бил в най-добра позиция да проведе съответното разследване.
- (20) Случаите на пазарна злоупотреба, обхващащи множество трансгранични елементи и установени извън Съюза участници на пазара, също могат да породят сериозни затруднения от гледна точка на правоприлагането. Действащата надзорна конфигурация не е подходяща за желаното равнище на пазарна интеграция. Трябва да бъдат взети мерки по отношение на липсата на механизъм, гарантиращ възможно най-добрите надзорни решения в трансгранични случаи, при които за предприемане на съвместни действия на националните регулаторни органи и Агенцията са необходими понастоящем сложни договорености и при които съществуват разнородни режими на надзор. Ето защо е необходимо да се създаде ефикасен и ефективен режим за надзор и разследване на този вид случаи на пазарни злоупотреби, които поради характеристиките си, засягащи целия Съюз, не могат да бъдат преодолені със самостоятелни действия на държава членка.
- (21) Разследването на нарушения на настоящия регламент с трансгранично проявление следва да става в рамките на единен процес на равнището на Съюза. Сложността на трансграничните случаи и необходимостта да се осигурят

достатъчно ресурси за такива случаи изискват участието на Агенцията, особено на по-интегрирания енергиен пазар. От влизането в сила на Регламент (ЕС) № 1227/2011 Агенцията натрупа значителен опит в наблюдението и събирането на съответните данни за пазарите за търговия на едро с енергия в Съюза с оглед гарантиране на тяхната почтеност и прозрачност. На основата на този опит Агенцията следва да бъде оправомощена да провежда разследвания за противодействие на нарушенията на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1227/2011. Агенцията следва да провежда тези разследвания в сътрудничество с националните регулаторни органи с цел подпомагане и допълване на техните действия по правоприлагане. Също така, в контекста на провежданите от Агенцията разследвания и при нужда, съответните национални регулаторни органи следва да си сътрудничат при подпомагането на Агенцията.

- (22) Агенцията следва да бъде оправомощена да провежда разследвания, като извършва проверки на място и изисква информация от разследваните лица, по-специално когато предполагаемите нарушения на Регламент (ЕС) № 1227/2011 са с ясно трансгранично проявление. При извършването на проверките на място и при отправянето на искания за информация до разследваните лица Агенцията следва да си сътрудничи тясно и активно със съответните национални регулаторни органи, които от своя страна следва да й оказват пълно съдействие, включително когато дадено лице откаже да бъде подложено на проверка или да предостави исканата информация. Важно е да се спазват изцяло процесуалните гаранции и основните права на лицата, които са обект на провежданите от Агенцията разследвания. Поверителността на информацията, предоставена от разследваните лица, следва да бъде защитена в съответствие с приложимите правила на Съюза за защита на данните.
- (23) Доколкото целите на настоящия регламент не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, посочен в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигане на тази цел,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

Изменения на Регламент (ЕС) № 1227/2011

Регламент (ЕС) № 1227/2011 се изменя, както следва:

[1] Член 1 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се изменя, както следва:

2. Настоящият регламент се прилага по отношение на търговията на едро с енергийни продукти. Настоящият регламент не засяга прилагането на Директива (ЕС) 2014/65, Регламент (ЕС) 600/2014 и Регламент (ЕС) 648/2012 по отношение на дейности, включващи финансови инструменти съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 15) от Директива (ЕС) 2014/65, както и прилагането на европейското право за конкуренцията по отношение на практиките, обхванати от настоящия регламент;

б) в член 1, параграф 3 се добавя следната втора алинея:

„Агенцията, националните регулаторни органи, ЕОЦКП и компетентните финансови органи на държавите членки обменят редовно и най-малко веднъж на три месеца съответната информация и данни относно потенциални нарушения на Регламент (ЕС) № 596/2014 на Европейския парламент и на Съвета, свързани с енергийни продукти на едро, обхванати от настоящия регламент.“.

[2] Член 2 се изменя, както следва:

а) точка 1 се изменя, както следва:

във втора алинея се добавя следната буква д):

„д) информация, предадена от клиент или от други лица, които действат от името на клиента, и свързана с текущи нареждания на клиента за енергийни продукти на едро, която е точна и се отнася пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро“;

б) трета алинея се заменя със следното:

„Информацията се счита за точна по своето естество, ако посочва набор от обстоятелства, които съществуват или може с основание да се очаква да възникнат, или

събитие, което е възникнало или може с основание да се очаква да възникне, и ако е достатъчно конкретна, за да дава възможност да се направи извод за вероятното въздействие на този набор от обстоятелства или това събитие върху енергийните продукти на едро. Информацията може да се счита за точна по своето естество, ако се отнася за продължителен процес, който е предназначен да доведе или води до определени обстоятелства или определено събитие, в т.ч. бъдещи обстоятелства или бъдещи събития, и също ако се отнася за междинните етапи на този процес, които са свързани с постигането на тези бъдещи обстоятелства или това бъдещо събитие.

Междинен етап при продължителен процес се счита за вътрешна информация, ако сам по себе си отговаря на критериите за вътрешна информация съгласно посоченото в настоящия член.

За целите на параграф 1 информация, която, ако бъде публично оповестена, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро, означава информацията, която разумен инвеститор вероятно би използвал като част от мотивите за своите инвестиционни решения.“;

в) точка 2, буква а) се заменя със следното:

2. „Манипулиране на пазара“ означава:

а) сключване на сделка, издаване на нареждане за търгуване или извършване на друг тип действие, свързано с енергийни продукти на едро, което:

i) дава или е вероятно да даде неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;

ii) определя или е вероятно да определи, от лице или лица, действащи съвместно, цената на един или няколко енергийни продукта на едро на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините, които са го накарали да направи това, са законни и че въпросната сделка или въпросното нареждане за търгуване са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия; или

iii) използва фиктивно средство или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или е вероятно да се дадат неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро;

или

г) в параграф 2 се добавя следната буква в), която се предхожда от думата „или“ в края на буква б):

„в) предаване на невярна или подвеждаща информация или предоставяне на неверни или подвеждащи входни данни във връзка със сравнителен показател, когато лицето, извършило предаването на информацията или предоставянето на входните данни, е знаело или е следвало да знае, че те са неверни или подвеждащи, или е извършило друг тип действие, водещо до манипулиране на изчисляването на сравнителен показател.“;

д) в края на точка 2 се добавя следната алинея:

„Като манипулиране на пазара може да се определи поведението на юридическо лице, но също така — в съответствие с правото на Европейския съюз или националното право — на физическите лица, които участват в решението за извършване на дейности за сметка на съответното юридическо лице.“;

е) в точка 4 буква а) се заменя със следното:

4. *„Енергийни продукти на едро“ означава следните договори и деривати, независимо от мястото и начина, по който се търгува с тях:*

а) *договори за доставяне на електроенергия или природен газ, при които доставката е в Съюза, или договори за доставяне на електроенергия или природен газ, които могат да доведат до доставка в Съюза;“;*

ж) точка 7 се заменя със следното:

7. *„Участник на пазара“ означава всяко лице, в т.ч. търгуващите за собствена сметка оператори на преносни системи и лица, които по занятие организират или извършват сделки, което сключва сделки, включително издаването на нареждания за търгуване, на един или повече пазари за търговия на едро с енергия;“;*

з) вмъква се следната нова точка 8а:

„8а. „Лице, което по занятие организира или извършва сделки“ означава лице, което се занимава професионално с приемането и предаването на нареждания за сделки или с изпълнението на сделки с енергийни продукти на едро;“;

и) добавя се следната нова точка 10а:

„10а. „Агенцията“ или „ACER“ означава Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия;“;

й) вмъкват се следните точки:

„16. „Регистриран механизъм за докладване“ или „РМД“ означава регистрирано съгласно настоящия регламент лице, което предоставя услуги по докладване на данни за сделки, включително нареждания за търгуване, и основни данни на Агенцията от името на участниците на пазара;

17. „Платформа за вътрешна информация“ или „ПВИ“ означава регистрирано съгласно настоящия регламент лице, което предоставя услуги по управление на платформа за разкриване на вътрешна информация и за докладване на така разкритата вътрешна информация на Агенцията от името на участниците на пазара.

18. „Алгоритмична търговия“ означава търговия с енергийни продукти на едро, при която индивидуалните параметри на нарежданията за търгуване се определят автоматично от компютърен алгоритъм, включително дали да се подаде нареждането, срокът, цената или количеството на нареждането или начинът на управление на подаденото нареждане, при ограничена или нулева човешка намеса, като не се включват системите, които се използват единствено за насочване на нареждания до един или няколко организирани пазари, за обработка на нареждания без определяне на параметри за търговия, за потвърждаване на нареждания или за обработка на вече сключени сделки.

19. „Пряк електронен достъп“ означава споразумение, при което член, участник или клиент на организиран пазар позволява на друго лице да използва неговия код за търгуване, за да може лицето да предава по електронен път нареждания за търгуване, свързани с енергийни продукти на едро, пряко до организирания пазар, и обхваща споразумения, които включват използването от страна на лицето на инфраструктурата на члена, участника или клиента, или всяка система за връзка, предоставена от члена, участника или клиента, за предаване на нарежданията за търгуване (пряк достъп до пазара), както и споразумения, при които тази инфраструктура не се използва от лице (спонсориран достъп).

20. „Организиран пазар“ („ОП“) означава енергийна борса, енергиен брокер, платформа за енергийни мощности или всяко друго лице, което организира или извършва сделки по занятие, включително лица, които водят споделени регистри на нарежданията, но с

изключение на чисто двустранната търговия, при която две физически лица сключват всяка сделка за своя сметка.

21. „Търговия с ВПГ“ означава оферти „купува“ или „продава“ или сделки за покупка или продажба на ВПГ: а) при които мястото на доставка е определено в Съюза; б) които водят до доставка в Съюза; или в) при които един контрагент регазифицира ВПГ на терминал в Съюза.

22. „Пазарни данни за ВПГ“ означава записи на оферти „купува“ или „продава“ или сделки за търговия с ВПГ със съответната информация съгласно посоченото в Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията.

23. „Участник на пазара на ВПГ“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо от неговото място на учредяване или седалище, което извършва търговия с ВПГ.

24. „Оценка на цената на ВПГ“ означава определянето на дневна референтна цена за търговия с ВПГ в съответствие с методика, която се определя от ACER.

25. „Сравнителен показател за ВПГ“ означава определянето на спред между оценката на дневната цена на ВПГ и цената на сетълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, която се определя ежедневно от ICE Endex Markets B.V.“.

[3] В член 3, параграф 1 се добавя следната втора алинея:

„Използването на вътрешна информация посредством отмяна или изменение на нареждане относно енергиен продукт на едро, за който се отнася информацията, когато нареждането е направено преди съответното лице да разполага с вътрешната информация, също се счита за търгуване с вътрешна информация.“.

[4] Член 4 се изменя, както следва:

а) в параграф 1 се добавя следната втора алинея:

„Участниците на пазара разкриват вътрешната информация чрез ПВИ. ПВИ гарантират, че вътрешната информация се оповестява публично по начин, който дава възможност за бърз достъп, включително достъп чрез ясен приложно-програмен интерфейс, и пълна, точна и навременна оценка на информацията от страна на обществеността.“;

б) параграф 4 се заменя със следното:

Оповестяването на вътрешна информация, включително в обобщен вид, в съответствие с Регламент (ЕО) № 714/2009 или Регламент (ЕО) № 715/2009, или на насоки и мрежови кодекси, приети в съответствие с тези регламенти, представлява едновременно, пълно и ефективно публично разкриване на тази информация, но не непременно своевременно разкриване по смисъла на параграф 1 от настоящия член.

5] Вмъква се следният член 4а:

„Член 4а

Лицензиране и надзор на ПВИ

1. ПВИ се регистрират от Агенцията. ПВИ упражнява дейност единствено след като Агенцията е оценила дали тази ПВИ отговаря на изискванията на настоящия член и е лицензирала нейната дейност. Регистърът на ПВИ е публично достъпен и съдържа информация за услугите, за които ПВИ е регистрирана. Агенцията извършва редовен преглед във връзка със спазването от страна на ПВИ на изискванията на настоящия регламент. Когато Агенцията е отменила регистрацията в съответствие с параграф 5, това обстоятелство се публикува в регистъра за период от пет години, считано от датата на отнемането.
2. ПВИ установява подходящи политики и механизми за публично оповестяване на вътрешната информация съгласно член 4, параграф 1 толкова близо до оповестяването в реално време, колкото е технически възможно, и при разумни търговски условия. Информацията се предоставя безплатно за всички цели. ПВИ разпространява тази информация ефективно и последователно, така че да гарантира бърз достъп до вътрешната информация, на недискриминационен принцип и във формат, който улеснява консолидирането на вътрешната информация с подобни данни, получени от други източници.
3. Вътрешната информация, оповестена публично от ПВИ в съответствие с параграф 2, включва най-малко следните данни според вида на вътрешната информация:
 - а) идентификационния номер на съобщението и статуса на събитието;
 - б) датата на оповестяване, часа и началото и края на събитието;
 - в) името на участника на пазара и неговата идентификация;
 - г) съответната тръжна зона или зона за балансиране;
 - д) както и, когато е приложимо;
 - е) вида на неразполагаемостта и вида на събитието;
 - ж) мерната единица;
 - з) неразполагаемите, разполагаемите и инсталираните или техническите мощности;

- и) причината за неразполагаемостта;
 - й) вида гориво;
 - к) засегнатия актив или единица и неговия идентификационен код.
4. ПВИ прилага и поддържа ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликтите на интереси с нейните клиенти. По-специално ПВИ, която упражнява дейност и като пазарен оператор или участник на пазара, обработва цялата събрана вътрешна информация по недискриминационен начин, като въвежда и поддържа подходящи процедури за разделяне на различните стопански функции.
- ПВИ разполага с работещи механизми за сигурност, с които да гарантира сигурността на средствата, чрез които се предава информацията, да сведе до минимум риска от подправяне на данните и непозволения достъп и да предотврати изтичането на вътрешна информация преди публикуването ѝ. ПВИ поддържа необходимите ресурси и разполага с резервно оборудване, за да може да предлага и поддържа услугите си по всяко време.
- ПВИ разполага със системи, посредством които може ефективно и бързо да се провери пълнотата на докладите за вътрешната информация, да се установят пропуски и груби грешки и да се изиска повторното предаване на такива грешни доклади.
5. Агенцията може да отмени регистрацията на ПВИ, когато последната:
- а) не е използвала лиценза в рамките на 12 месеца, изрично се откаже от лиценза или през предходните шест месеца не е предоставяла услуги;
 - б) е получила регистрацията посредством неверни твърдения или по всякакъв друг неправилен начин;
 - в) вече не отговаря на условията, при които е регистрирана;
 - г) съществено и системно е нарушавала настоящия регламент.
- Когато регистрацията е била отменена, съответната ПВИ осигурява организираното заместване, включително прехвърляне на данни към други ПВИ и пренасочване на потоци от докладвана информация към други ПВИ.
- Агенцията уведомява своевременно националния компетентен орган в държавата членка, в която е установена ПВИ, за решението за отмяна на регистрацията на ПВИ.
6. Чрез актове за изпълнение Комисията уточнява:
- а) средствата, с които ПВИ може да изпълни предвиденото в параграф 2 задължение за предоставяне на вътрешна информация;

б) съдържанието на оповестената съгласно параграф 2 вътрешна информация по начин, който позволява оповестяването на изискваната съгласно настоящия член информация;

в) конкретните организационни изисквания за прилагането на параграф 4.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2.“

[6] Добавя се следният член 5а:

„Член 5а

Алгоритмична търговия

1. Участник на пазара, който извършва алгоритмична търговия, трябва да разполага с ефективни системи и механизми за контрол на риска, подходящи за дейността му, за да гарантира, че системите му за търговия са устойчиви и имат достатъчен капацитет, че в тях са заложили подходящи прагове и ограничения за търговията и че не допускат предаването на грешни нареждания за търгуване или действието на системите по друг начин, който може да причини или да допринесе за смущения във функционирането на пазара. Участникът на пазара също така разполага с ефективни системи и механизми за контрол на риска, за да гарантира, че системите за търговия са в съответствие с настоящия регламент и с правилата на организирания пазар, с който е свързан. Участникът на пазара разполага с ефективни правила за осигуряване на непрекъснатост на дейността при срив на системите му за търговия и гарантира, че системите му преминават пълни изпитвания и се наблюдават по подходящ начин, за да се осигури спазването на предвидените в настоящия параграф изисквания.
2. Участник на пазара, който извършва алгоритмична търговия в държава членка, уведомява за това националните регулаторни органи на своята държава членка и Агенцията.

Националният регулаторен орган на държавата членка по произход на участника на пазара може да изиска от него да предоставя редовно или ad hoc описание на естеството на стратегиите си за алгоритмична търговия, подробни сведения за параметрите или ограниченията за търговията, заложили в системата, за основните механизми за контрол на спазването и за контрол на риска, въведени с цел спазване на изискванията, предвидени в параграф 1, и сведения за изпитванията на системите му за търговия.

Участникът на пазара прави необходимото да съхранява информация по точките, посочени в настоящия параграф, и гарантира, че тази информация е достатъчна, за да позволи на неговия национален регулаторен орган да следи спазването на настоящия регламент.

3. Участник на пазара, който предоставя пряк електронен достъп до организиран пазар, уведомява съответно компетентните органи на своята държава членка по произход и Агенцията.

Националният регулаторен орган на държавата членка по произход на участника на пазара може да изиска от него да предоставя редовно или ad hoc описание на системите и механизмите за контрол, посочени в параграф 1, и доказателства, че същите са били приложени.

Участникът на пазара прави необходимото да съхранява информация по въпросите, посочени в настоящия параграф, и гарантира, че тази информация е достатъчна, за да позволи на неговия национален регулаторен орган да следи спазването на настоящия регламент.

4. Настоящият член не засяга задълженията по Директива (ЕС) 2014/65.“.

[7] В член 7 параграф 1 се заменя със следното:

„1. ACER наблюдава търговската дейност на едро с енергийни продукти с цел откриване и предотвратяване на търговията, основана на вътрешна информация, и манипулирането на пазара или опитите за такова. Тя събира данни за оценяване и наблюдение на пазарите за търговия на едро с енергия, както е предвидено в член 8.“.

[] Добавят се следните нови членове 7а — 7г:

„Член 7а

Задачи и правомощия на ACER да изготвя оценки на цените и сравнителни показатели

1. ACER спешно изготвя и публикува оценка на дневната цена на ВПГ, която започва не по-късно от 13 януари 2023 г. За целите на оценката на цената на ВПГ ACER системно събира и обработва пазарни данни за сделките с ВПГ. Когато е целесъобразно, при оценката на цената се вземат предвид регионалните различия и пазарните условия.

2. Не по-късно от 31 март 2023 г. ACER изготвя и публикува дневен сравнителен показател за ВПГ, който се определя въз основа на спреда между оценката на дневната цена на ВПГ и цената на сетълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, определяна ежедневно от ICE Endex Markets B.V. За целите на сравнителния показател за ВПГ ACER системно събира и обработва всички пазарни данни за ВПГ.

3. Чрез дерогация от член 3, параграф 4, буква б) от настоящия регламент за участниците на пазара на ВПГ се прилагат задълженията и забраните на участниците на пазара от настоящия регламент. Правомощията, предоставени на ACER съгласно настоящия регламент и съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, се прилагат и по отношение на участниците на пазара на ВПГ, включително разпоредбите относно поверителността.

Член 7б

Публикуване на оценките на цените на ВПГ и сравнителния показател за ВПГ

1. Оценката на цената на ВПГ се публикува ежедневно и не по-късно от 18:00 ч. централноевропейско време за оценката на окончателната цена на сделката. До 31 март 2023 г., в допълнение към публикуването на оценката на цената на ВПГ, ACER също така публикува сравнителния показател за ВПГ ежедневно, но не по-късно от 19:00 ч. централноевропейско време или веднага щом това е технически възможно.

2. За целите на настоящия член ACER може да използва услугите на трето лице.

Член 7в

Предоставяне на пазарни данни за ВПГ на ACER

1. Участниците на пазара на ВПГ предават ежедневно на ACER пазарни данни за ВПГ в съответствие със спецификациите, посочени в Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията, в стандартизиран формат, чрез висококачествен протокол за предаване и възможно най-близо до реално време, доколкото позволяват технологиите, преди публикуването на ежедневната оценка на цената на ВПГ (18:00 ч. централноевропейско време).

2. Комисията може да приема актове за изпълнение за определяне на момента, в който пазарните данни за ВПГ трябва да бъдат предадени преди посоченото в параграф 1 ежедневно публикуване на оценката на цената на ВПГ. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29.

3. Когато е целесъобразно, ACER издава след консултация с Комисията насоки относно:

а) елементите от информацията, която трябва да се докладва в допълнение към настоящите подробни данни за подлежащите на докладване сделки и основните данни

съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, включително оферти „купува“ и „продава“; и

б) процедурата, стандартния и електронния формат и техническите и организационните изисквания за подаване на данни, които да се използват за осигуряване на изискваните пазарни данни за ВПГ.

4. Участниците на пазара на ВПГ предоставят на ACER необходимите пазарни данни за ВПГ безплатно и чрез каналите за докладване, създадени от ACER, като използват, когато е възможно, вече съществуващи и налични процедури.

Член 7г

Непрекъснатост на дейността

ACER редовно преразглежда, актуализира и публикува своята оценка на референтните цени на ВПГ и методиката за сравнителния показател за ВПГ, както и методиката, използвана за докладване на пазарни данни за ВПГ и за публикуване на нейните оценки на цената на ВПГ и сравнителните показатели за ВПГ, като взема предвид становищата на доставчиците на пазарни данни за ВПГ.“.

[8] Член 8 се изменя, както следва:

а) вмъква се следният параграф 1а:

„1а. За целите на докладването на данни за сделките, включително нарежданията за търгуване — въведени, сключени или изпълнени на организирани пазари, тези пазари предоставят на Агенцията данни, свързани с регистъра на нарежданията, или, по искане на Агенцията, предоставят на Агенцията достъп до регистъра на нарежданията, така че тя да може да следи търговската дейност.“;

б) в параграф 2 втората алинея се заменя със следното:

„Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2. В тях се взимат предвид съществуващите системи за докладване на сделки, чрез които се следи търговската дейност с цел разкриване на пазарни злоупотреби.“;

в) в параграф 3 първата алинея се заменя със следното:

3. Посочените в параграф 4, букви а)—г) лица, които са докладвали сделки в съответствие с Регламент (ЕС) 600/2014 или Регламент (ЕС) 648/2012, не са задължени да докладват повторно по отношение на тези сделки.

г) параграф 4 се изменя, както следва:

i) буква г) се заменя със следното:

г) организиран пазар, система за съпоставяне на сделки или друго лице, което организира или извършва сделки по занятие;

ii) добавя се следната втора алинея:

„Информацията се предоставя чрез регистрирани механизми за докладване.“;

д) параграф 5 се заменя със следното:

„5. Участниците на пазара предоставят на ACER и националните регулаторни органи информация, свързана с мощността/преносната способност/пропускателната способност и използването на съоръженията за производство, акумулиране, потребление или пренос на електроенергия или природен газ или свързани с пропускателната способност и използването на съоръжения за втечнен природен газ (ВПП), включително планирана или непланирана неразполагаемост на такива съоръжения, както и вътрешна информация, публично оповестена в съответствие с член 4, с цел наблюдение на търговията на пазарите за търговия на едро с енергия. Задълженията за докладване относно участниците на пазара се свеждат до минимум чрез събирането на необходимата информация или части от нея от съществуващите източници, когато това е възможно.“;

[9] в член 9, параграф 1 се заменя със следното:

„1. Участниците на пазара, които извършват сделки, за които има изискване да бъдат докладвани на ACER в съответствие с член 8, параграф 1, се регистрират при националния регулаторен орган в държавата членка, в която са установени или пребивават постоянно. Участниците на пазара, които пребивават постоянно или са установени в трета държава, декларират офис в държава членка, в която извършват дейност, и се регистрират при националния регулаторен орган на тази държава членка.“;

[10] вмъква се следният член 9а:

Лицензиране и надзор на регистрираните механизми за докладване (РМД)

1. Дейността на РМД подлежи на предварително лицензиране от Агенцията в съответствие с настоящия член.

Агенцията издава лицензи на субекти като РМД, когато:

- а) РМД е юридическо лице, установено в Съюза; и
- б) РМД отговаря на изискванията, определени в настоящия член.

Лицензът за дейност като РМД има действие и е валиден за цялата територия на Съюза и позволява на доставчика на услуги по РМД да предоставя услугите, за които е получил лиценз, в целия Съюз.

Лицензираните РМД трябва да отговарят по всяко време на условията за издаване на лиценз, посочени в настоящия член. Лицензираните РМД незабавно уведомяват ACER за всякакви съществени изменения на условията за получаването на лиценз.

Агенцията изготвя регистър на всички РМД в Съюза. Регистърът е публично достъпен и съдържа информация за услугите, за които РМД е получил лиценз, и се актуализира редовно. Когато Агенцията отнеме лиценза на даден РМД в съответствие с параграф 4, отнемането се публикува в регистъра за срок от пет години, считано от датата на отнемането.

2. Агенцията извършва редовен преглед във връзка със спазването от страна на РМД на изискванията на настоящия регламент. За тази цел РМД докладват ежегодно на Агенцията за своите дейности.
3. РМД въвеждат подходящи политики и организация за докладване на информацията, изисквана съгласно член 8, възможно най-бързо и не по-късно от сроковете, определени в актовете за изпълнение, приети съгласно параграф 5 от настоящия член.

РМД прилагат и поддържат ефективни административни правила, приети с цел да се избегнат конфликти на интереси с техните клиенти. По-специално всеки РМД, който упражнява дейност и като ОП или участник на пазара, обработва цялата събрана информация по недискриминационен начин, като въвежда и поддържа подходящи правила за разделяне на различните стопански функции.

РМД имат работещи механизми за сигурност, с които да гарантират сигурността и удостоверяването на автентичността на средствата, чрез които се предава

информацията, да сведат до минимум риска от подправяне на данните и непозволен достъп и да предотвратят изтичането на информация, като осигурят поверителността на данните по всяко време. Всеки РМД поддържа подходящи ресурси и разполага с резервно оборудване, за да предлага и поддържа своите услуги в съответствие с графика, определен в актовете за изпълнение, приети съгласно член 8, параграфи 2 и 6.

РМД разполагат със системи, посредством които може успешно да се провери пълнотата на докладите за сделките, да се установят пропуски и груби грешки, допуснати от участника на пазара, и при възникването на такава грешка или пропуск да се съобщават подробни данни за грешката или пропуска на участника на пазара и да се изиска повторното предаване на такива грешни доклади.

РМД разполагат със системи, които им позволяват да откриват допуснати от тях грешки или пропуски и им дават възможност да поправят и предават или препредават, според случая, на Агенцията правилни и пълни доклади за сделките.

4. Агенцията може да отнеме лиценза на РМД, когато РМД:
 - а) не е използвал лиценза си в рамките на 18 месеца, изрично се откаже от него или през предходните 18 месеца не е предоставял услуги;
 - б) е получил лиценза въз основа на неверни твърдения или по друг неправилен начин;
 - в) вече не удовлетворява условията, при които е бил лицензиран;
 - г) съществено и системно е нарушавал настоящия регламент.

Всеки РМД, чийто лиценз е бил отнет, осигурява нормалното заместване, включително прехвърлянето на данни към други РМД и пренасочването на отчетната информация към други РМД.

Когато е уместно, Агенцията уведомява без ненужно забавяне националния компетентен орган в държавата членка, в която е установен РМД, за решението да отнеме лиценза на даден РМД.

5. Чрез актове за изпълнение Комисията определя:

- а) средствата, с които един РМД изпълнява предвиденото в параграф 1 задължение за предоставяне на информация; и
- б) конкретните организационни изисквания за изпълнението на параграфи 2 и 3.

Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 21, параграф 2.“;

[11] член 10 се изменя, както следва:

- а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. ACER установява механизми за обмен на информацията, която получава в съответствие с член 7, параграф 1 и член 8, с Комисията, националните регулаторни органи, компетентните органи за финансовите пазари, националните органи за защита на конкуренцията, ЕОЦКП и други съответни органи на равнището на Съюза. Преди да установи тези механизми, ACER се консултира с тези органи.“;

- б) вмъква се следният параграф 1а:

„1а. Националните регулаторни органи установяват механизми за обмен на информацията, която получават в съответствие с член 7, параграф 2 и член 8, с компетентните органи за финансовите пазари, националните органи за защита на конкуренцията, националните данъчни органи и ЕВРОФИСК и други съответни органи на национално равнище. Преди създаването на такива механизми националният регулаторен орган се консултира с Агенцията и с тези страни.“;

- в) вмъква се следният параграф 2а:

„2а. Националните регулаторни органи предоставят достъп до механизмите, посочени в параграф 1а от настоящия член, само на органи, които са създали системи, даващи възможност на националните регулаторни органи да изпълнят изискванията на член 12, параграф 1.“;

[13] член 12 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, втора алинея се заменя със следното:

„Комисията, националните регулаторни органи, компетентните финансови органи на държавите членки, националните данъчни органи и ЕВРОФИСК, националните органи за защита на конкуренцията, ЕОЦКП и другите съответни органи гарантират

поверителността, надеждността и защитата на информацията, получена съгласно член 4, параграф 2, член 7, параграф 2, член 8, параграф 5 или член 10, и вземат мерки за предотвратяване на всякакви злоупотреби с тази информация, включително съгласно приложимото законодателство за защита на данните.“;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„2. При условията на член 17 ACER може да вземе решение за даване на публичен достъп до части от информацията, която притежава, при условие че не се разкрива и не може да се направи заключение за чувствителна в търговско отношение информация за отделни участници на пазара или за отделни сделки, или за отделни пазари. ACER не може да бъде възпрепятствана да публикува информация относно организираните пазари, ПВИ и РМД в съответствие с приложимите закони за защита на данните.“;

[14] член 13 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се заменя със следното:

„1. Националните регулаторни органи гарантират налагането на забраните, установени в членове 3 и 5, и на задълженията, установени в членове 4, 8, 9 и 15.

Националните регулаторни органи са компетентни да разследват всички действия, извършени на техните национални пазари за търговия на едро с енергия, и да прилагат настоящия регламент по отношение на тях, независимо от това къде пребивава или е установен участникът на пазара, регистриран съгласно член 9, параграф 1 и извършващ тези действия.

Всяка държава членка гарантира, че нейните национални регулаторни органи разполагат с правомощия за разследване и за прилагане на мерки, необходими за изпълнението на тази функция. Тези правомощия се упражняват по пропорционален начин.

Тези правомощия могат да се упражняват:

- а) пряко;
- б) в сътрудничество с други органи; или
- в) чрез отнасяне на въпросите до компетентните съдебни органи.

Когато е целесъобразно, националните регулаторни органи могат да упражняват правомощията си за разследване в сътрудничество с организиран пазар, система за

съпоставяне на сделки или с друго лице, което по занятие организира или извършва сделки, както е посочени в член 8, параграф 4, буква г).

б) добавят се следните параграфи 3—9:

„3. За да се бори с нарушенията на разпоредбите на настоящия регламент, да подкрепя и допълва дейностите по правоприлагане на националните регулаторни органи и да допринася за еднаквото прилагане на настоящия регламент в целия Съюз, Агенцията може да извършва разследвания, като упражнява правомощията, предоставени ѝ от и в съответствие с членове 13а и 13б.

4. Агенцията може да упражнява правомощията си, за да гарантира налагането на забраните, установени в членове 3 и 5, и на задълженията, установени в член 4, когато:

- а) се извършват или са били извършени действия по отношение на енергийни продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко три държави членки; или
- б) извършват се или са били извършени действия по отношение на енергийни продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко две държави членки и поне едно от физическите или юридическите лица, които извършват или са извършили тези действия, пребивава постоянно или е установено в трета държава, но е регистрирано съгласно член 9, параграф 1; или
- в) без да се засягат дерогациите, посочени в член 16, параграф 5, компетентният национален регулаторен орган не предприема незабавно необходимите мерки, за да изпълни искането на Агенцията, посочено в член 16, параграф 4, буква б); или
- г) вероятно е съответната информация, както е определена в член 2, параграф 1 от настоящия регламент, да окаже значително въздействие върху цените на енергийните продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко три държави членки.

5. Агенцията може да упражнява правомощията си, за да гарантира, че задълженията, посочени в член 15, са изпълнени, когато лицата по занятие организират или извършват сделки с енергийни продукти на едро, предназначени за доставка в най-малко три държави членки.

6. При упражняването на своите правомощия Агенцията взема предвид разследванията, които са в ход или вече са проведени по отношение на същите случаи от национален регулаторен орган съгласно настоящия регламент, както и трансграничното въздействие на разследването.

7. След приключване на действията, предприети за упражняване на правомощията ѝ съгласно параграф 4, Агенцията изготвя доклад. Докладът се оповестява публично, като се вземат предвид изискванията за поверителност. Ако Агенцията заключи, че е налице нарушение на настоящия регламент, тя информира съответно националните регулаторни органи на съответната държава членка или съответните държави членки и изисква по отношение на нарушението да бъдат предприети действия в съответствие с член 18. Агенцията може да препоръча определени последващи действия на съответните национални регулаторни органи и, когато е необходимо, да информира Комисията.“;

[15] добавят се следните членове 13а — 13г:

„Член 13а

Проверки на място от страна на Агенцията

6. Агенцията подготвя и провежда проверки на място в тясно сътрудничество със съответните органи на съответната държава членка.
7. За да изпълни задълженията си по настоящия регламент, Агенцията може да извършва всички необходими проверки на място във всички помещения на лицата, обект на разследването. Когато това е необходимо за целите на правилното извършване и ефикасността на проверките, Агенцията може да извършва проверката на място без предварително предупреждение.
8. Длъжностните лица и другите лица, упълномощени от Агенцията да извършват проверки на място, могат да влизат във всички помещения на лицата, обект на решение за разследване, прието от Агенцията съгласно параграф 6, и разполагат с всички правомощия, посочени в настоящия член. Те разполагат и с правомощието да запечатват всички помещения, имоти и търговски книги или отчетност за срока и в степента, необходими за проверката.
9. Достатъчно рано преди проверката Агенцията уведомява за проверката националния регулаторен орган и други съответни органи на държавата членка, на чиято територия ще се проведе проверката. Проверките по настоящия член се извършват, след като съответният орган потвърди, че не възразява срещу тях.
10. Длъжностните лица и другите лица, упълномощени от Агенцията да извършат проверки на място, упражняват правомощията си след представяне на писмено разрешение, в което се посочват предметът и целта на проверката.

11. Лицата, посочени в настоящия член, се съобразяват с решенията за проверки на място, приети от Агенцията. В решението се уточняват предметът и целта на проверката, определя се датата, на която започва тя, средствата за правна защита съгласно Регламент (ЕС) № 2019/942, като се посочва и правото на съдебен контрол на решението от страна на Съда. Агенцията се консултира с националния регулаторен орган на държавата членка, в която ще се проведе проверката, преди да приеме такова решение.
12. По искане на Агенцията длъжностните лица на националния регулаторен орган на държавата членка, където ще се извърши проверката, както и оправомощените или назначените от този компетентен орган лица, активно подпомагат длъжностните лица и другите лица, оправомощени от Агенцията. За тази цел те разполагат с правомощията, определени в настоящия член. При поискване длъжностни лица на националния регулаторен орган също могат да присъстват на проверката на място.
13. Когато длъжностните лица и другите лица, оправомощени или назначени от Агенцията, установят, че дадено лице се противопоставя на проверка, разпоредена по реда на настоящия член, националният регулаторен орган на съответната държава членка оказва на тях или на другите съответни национални регулаторни органи необходимото съдействие, като изисква при необходимост съдействие от полицията или от равностоен правоприлагащ орган, за да им даде възможност да извършат проверката на място.
14. Ако съгласно приложимите национални правила за проверката на място по параграф 1 или за съдействието по параграфи 7 и 8 е необходимо разрешение от съдебен орган, Агенцията също подава искане за такова разрешение. Агенцията може да подаде искане за такова разрешение и като предпазна мярка.
15. Когато Агенцията подава заявление за разрешение, както е посочено в параграф 9, националният съдебен орган проверява:
 - а) че решението на Агенцията е автентично; и
 - б) че всички мерки, които трябва да бъдат взети, са пропорционални и не са произволни или прекомерни с оглед на предмета на проверката.

За целите на първа алинея, буква б) националният съдебен орган може да поиска от Агенцията подробни разяснения, по-специално във връзка със съображенията, въз основа на които Агенцията предполага, че е извършено нарушение по член 13, параграф 3, както и във връзка с тежестта на предполагаемото нарушение и естеството на участието на лицето, което е обект на проверката. Чрез дерогация от член 28 от Регламент (ЕС) 2019/942 решението на Агенцията подлежи на съдебен контрол единствено от страна на Съда.

Член 136

Искане на информация

16. По искане на Агенцията всяко лице ѝ предоставя информацията, необходима за изпълнението на задълженията на Агенцията съгласно настоящия регламент. В своето искане Агенцията:
- а) се позовава на настоящия член като правно основание за искането;
 - б) декларира целта на искането;
 - в) посочва каква информация се изисква и в какъв формат;
 - г) определя срок за предоставяне на информацията, който е съизмерим с искането;
 - д) информира лицето, че отговорът на искането за информация не трябва да бъде неверен или подвеждащ.
17. За целта на исканията за информация, посочени в параграф 1, Агенцията разполага с правомощието да приема решения. В това решение в допълнение към изискванията по параграф 1 Агенцията посочва правото на обжалване на решението пред Апелативния съвет на Агенцията и на съдебен контрол на решението от страна на Съда в съответствие с членове 28 и 29 от Регламент (ЕС) 2019/942.
18. Посочените в параграф 1 лица или техни представители предоставят исканата информация. Лицата носят пълна отговорност за това предоставената информация да е пълна, вярна и неподвеждаща.
19. Когато длъжностните лица и другите лица, оправомощени или назначени от Агенцията, установят, че дадено лице отказва да предостави поисканата информация, националният регулаторен орган на съответната държава членка оказва на тях или на другите съответни национални регулаторни органи необходимото съдействие за гарантиране на изпълнението на задължението, посочено в параграф 3, включително чрез прилагането на санкции в съответствие с приложимото национално законодателство.
20. Когато длъжностните лица на Агенцията, както и оправомощените или назначените от нея лица установят, че дадено лице отказва да предостави исканата информация, Агенцията може да направи заключения въз основа на наличната информация.
21. Агенцията незабавно изпраща копие от искането по параграф 1 или от решението по параграф 2 на националните регулаторни органи на съответните държави членки.

Член 13в

Процедурни гаранции

22. Агенцията извършва проверки на място и изисква информация при пълно зачитане на процедурните гаранции по отношение на участниците на пазара, включително:
- а) правото да не правят самоуличаващи изявления;
 - б) правото да бъдат подпомагани от лице по избор;

- в) правото да използват всеки от официалните езици на държавата членка, в която се извършва проверката на място;
 - г) правото да коментират фактите, които ги засягат;
 - д) правото да получат копие от протокола от интервюто и да го одобрят или да добавят забележки.
23. Агенцията търси доказателства срещу участника на пазара и в негова защита, извършва проверки на място и изисква информация обективно и безпристрастно и в съответствие с принципа на презумпцията за невиновност.
24. Агенцията извършва проверки на място и изисква информация при пълно спазване на приложимите правила на Съюза за поверителност и защита на данните.

Член 13г

Взаимопомощ

25. За да се гарантира спазването на съответните изисквания, определени в настоящия регламент, националните регулаторни органи и Агенцията си оказват взаимопомощ.“;

[15] член 15 се изменя, както следва:

„Член 15

Задължения на лицата, които организират или извършват сделки по занятие

Всяко лице, което по занятие организира или извършва сделки с енергийни продукти на едро и което основателно подозира, че дадено нареждане за търговия или дадена сделка, включително тяхната отмяна или изменение, може да е в нарушение на членове 3, 4 или 5, уведомява незабавно Агенцията и съответния национален регулаторен орган.

Лицата, които по занятие организират или извършват сделки с енергийни продукти на едро, въвеждат и поддържат ефективни правила и процедури за:

- а) установяване на нарушения на членове 3, 4 или член 5;
- б) осигуряване на гаранции, че техните служители, извършващи дейности по наблюдение за целите на настоящия член, не са изложени на конфликт на интереси и действат независимо.“;

[16] член 16 се изменя, както следва:

- а) в параграф 1, четвърта алинея се заменя със следното:

„Националните регулаторни органи, компетентните финансови органи, националният компетентен органи и националните данъчни органи в дадена държава членка могат да установят подходящи форми на сътрудничество, за да осигурят ефективно и ефикасно разследване и прилагане и за да допринасят за съгласуван и последователен подход към разследването, съдебното производство и прилагането на настоящия регламент и съответното финансово и конкурентно право.“;

б) в параграф 2 се добавя следната трета алинея:

„Не по-късно от 30 дни преди приемането на окончателно решение относно нарушение на настоящия регламент националните регулаторни органи информират Агенцията и ѝ предоставят резюме на случая и на бъдещото решение. Агенцията поддържа публичен списък на такива решения по настоящия регламент, включително с датата на решението, имената на санкционираните лица, члена от настоящия регламент, който е бил нарушен, и наложената санкция. За целите на публикуването на списъка националните регулаторни органи предоставят тази информация на Агенцията в седемдневен срок от издаването на решението.“;

в) в параграф 3 се добавя следната буква д):

„д) Агенцията и националните регулаторни органи информират компетентните национални данъчни органи и ЕВРОФИСК, когато имат основателни причини да подозират, че на пазара за търговия на едро с енергия се извършват или са били извършени действия, за които е вероятно да представляват данъчна измама.“;

[16] вмъкват се следните членове 16а и 16б:

„Член 16а

Делегиране на задачи и отговорности

26. Националните регулаторни органи могат да делегират задачи и отговорности на други национални органи — със съгласието на органа, на който се делегират те, и при спазване на определените в настоящия член условия. Държавите членки могат да определят специални правила относно делегирането на отговорности, които трябва да бъдат спазвани, преди техните национални органи да сключват такива споразумения за делегиране, и могат да ограничават обхвата на делегирането до необходимото за упражняването на ефективен надзор над участниците или групите на пазара.
27. Националните регулаторни органи уведомяват Агенцията за споразуменията за делегиране, които имат намерение да сключат. Споразуменията влизат в сила най-рано един месец, след като Агенцията е информирана за тях.

28. В рамките на един месец, след като бъде информирана, Агенцията може да даде мнение по споразумението за делегиране, което предстои да се сключи.
29. Агенцията публикува — чрез подходящи средства — сключените от националните регулаторни органи споразумения за делегиране, така че да се гарантира, че всички засегнати лица са надлежно информирани.

Член 166

Насоки и препоръки

30. С оглед установяването на последователни, ефикасни и ефективни практики за надзор в рамките на Съюза и осигуряването на единно, еднакво и последователно прилагане на правото на Съюза, Агенцията издава насоки и препоръки към всички национални регулаторни органи или към всички участници на пазара и препоръки към един или повече национални регулаторни органи или към един или повече участници на пазара относно прилагането на членове 4а, 8 и 9а.
31. Когато е целесъобразно, Агенцията провежда открити обществени консултации по издадените от нея насоки и препоръки и анализира потенциалните разходи и ползи от издаването на подобни насоки и препоръки. Тези консултации и анализи трябва да бъдат пропорционални спрямо обхвата, естеството и въздействието на насоките или препоръките.
32. Националните регулаторни органи и участниците на финансовите пазари полагат всички възможни усилия за спазване на тези насоки и препоръки.
33. В срок до два месеца от издаването на насока или препоръка всеки национален регулаторен орган потвърждава дали спазва или възнамерява да спазва тази насока или препоръка. Ако даден национален регулаторен орган не спазва или не възнамерява да спазва препоръка или насока, той информира Агенцията, като посочва причините за това.
34. Агенцията публикува информацията, че даден национален регулаторен орган не спазва или не възнамерява да спазва тази насока или препоръка. Агенцията може също така да реши да публикува причините, посочени от националния регулаторен орган за неспазване на тази насока или препоръка. Националният регулаторен орган получава предварително известие за това публикуване.
35. Ако това се изисква съгласно съответната насока или препоръка, участниците на пазарите докладват ясно и подробно дали спазват тази насока или препоръка.
36. Агенцията включва насоките и препоръките, които е издала в доклада, посочен в член 19, параграф 1, буква к) от Регламент (ЕС) 2019/942.“;

[18] в член 17, параграф 3 се заменя със следното:

„3. Поверителна информация, получена от посочените в параграф 2 лица по време на изпълнението на техните задължения, не може да се разкрива на никакви други лица или органи, освен в резюмирана или обобщена форма, така че да не може да се разпознаят отделни участници на пазара, без това да засяга случаи, попадащи в обхвата

на наказателното право, други разпоредби на настоящия регламент или други съответни законодателни актове на Съюза.

[19] Член 18 се заменя със следното:

„1. Държавите членки установяват правилата относно санкциите, приложими за нарушения на настоящия регламент, и вземат всички необходими за обезпечаване на тяхното прилагане мерки. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи, като отразяват характера, продължителността и сериозността на нарушението, нанесените на потребителите вреди и потенциалните ползи от търговията, извършена на базата на вътрешна информация и манипулиране на пазара.

Без да се засягат наказателноправните санкции и надзорните правомощия на националните регулаторни органи съгласно член 13, държавите членки в съответствие с националното право предвиждат националните регулаторни органи да имат правомощието да приемат подходящи административни санкции и други административни мерки във връзка с нарушенията на настоящия регламент, посочени в член 13, параграф 1.

Държавите членки уведомяват подробно Комисията и Агенцията за тези разпоредби и незабавно уведомяват за всякакви последващи изменения, които ги засягат.

2. Държавите членки в съответствие с националното право и с принципа *ne bis in idem* гарантират, че националните регулаторни органи имат правомощието да налагат най-малко следните административни санкции и административни мерки във връзка с нарушения на разпоредбите на настоящия регламент:

- а) приемане на решение, с което се изисква от лицето да прекрати нарушението;
- б) принудително възстановяване на реализираната печалба или избегнатата загуба в резултат на нарушенията, доколкото размерът им може да бъде определен;
- в) издаване на предупреждения или известия за обществеността;
- г) приемане на решение за налагане на периодични имуществени санкции;
- д) приемане на решение за налагане на административни имуществени санкции;

по отношение на юридическите лица — максимални административни имуществени санкции в размер на най-малко:

- i. за нарушения на членове 3 и 5 — 15 % от общия оборот за предходната финансова година;
- ii. за нарушения на членове 4 и 15 — 2 % от общия оборот за предходната финансова година;
- iii. за нарушения на членове 8 и 9 — 1 % от общия оборот за предходната финансова година;

по отношение на физически лица — максимални административни имуществени санкции в размер на най-малко:

- i. за нарушения на членове 3 и 5 — 5 000 000 EUR;
- ii. за нарушения на членове 4 и 15 — 1 000 000 EUR;
- iii. за нарушения на членове 8 и 9 — 500 000 EUR.

Независимо от разпоредбите на буква д), размерът на глобата не може да надвишава 20 % от годишния оборот на съответното юридическо лице за предходната стопанска година. По отношение на физическите лица размерът на глобата не може да надвишава 20 % от годишния доход за предходната календарна година. Когато лицето пряко или косвено се е облагодетелствало финансово от нарушението, размерът на глобата е най-малко равен на получената облага.

3. Държавите членки гарантират, че националният регулаторен орган може да разкрива пред обществеността мерките или санкциите, наложени за нарушения на настоящия регламент, освен ако разкриването би довело до нанасянето на несъразмерно големи вреди на заинтересованите страни.“;

Член 2

Изменения на Регламент (ЕС) 2019/942

Регламент (ЕС) 2019/942 се изменя, както следва:

[1] в член 6 параграф 8 се заличава;

[2] в член 12 буква в) се заменя със следното:

в) провежда и координира разследвания съгласно членове 13, 13а, 13б и 16 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.

[3] в член 32, параграф 1 се заменя със следното:

„1. На ACER се дължат такси за събирането, боравенето със, обработването и анализирането на информацията, докладвана от участниците на пазара или от субектите, докладващи от тяхно име съгласно член 8 от Регламент (ЕС) № 1227/2011, и за разкриването на вътрешна информация съгласно членове 4 и 4а от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Таксите се заплащат от регистрираните механизми за докладване и платформите за вътрешна информация. Приходите от тези такси могат да покриват също така разходите на ACER за упражняване на правомощията за надзор и разследване съгласно членове 13, 13а, 13б и 16 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.“.

Член 3

Изменения на Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията

Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията се изменя, както следва:

[1] добавя се следният член 7а:

„Член 7а

Качество на пазарните данни за ВПГ

37. Пазарните данни за ВПГ включват:

- а) страни по договора, включително индикатор „купува“/„продава“;
- б) докладваща страна;
- в) цена на сделката;
- г) количества по договора;
- д) стойност на договора;
- е) интервал за пристигане на товарния кораб с ВПГ;
- ж) условия на доставка;
- з) точки на доставка;
- и) информация за времевия печат по отношение на всеки от изброените по-долу елементи:
 - i) датата и часа на подаване на офертата „купува“ или „продава“;
 - ii) датата и часа на сделката;

- iii) датата и часа на докладване на офертата „купува“ или „продава“, или на сделката;
 - iv) получаване на пазарни данни за ВПП от страна на ACER.
38. Участниците на пазара на ВПП предоставят на ACER пазарни данни за ВПП в следните единици и валути:
- а) единичните цени на сделките, офертите „купува“ и офертите „продава“ се отчитат във валутата, посочена в договора, и в евро за MWh и включват използваните обменни курсове, ако е приложимо;
 - б) количествата по договора се отчитат в единиците, посочени в договорите, и в MWh;
 - в) интервалите на пристигане се докладват като дати на доставка, изразени във формат UTC;
 - г) като точка на доставка се посочва валиден идентификатор, посочен от ACER, като тези, съдържащи се в списъка на съоръженията за ВПП, подлежащи на докладване съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014); информацията от времевия печат се докладва във формат UTC; (да се замени с препратки, когато е уместно)
 - д) ако е приложимо, формулата за цената в дългосрочния договор, от която е получена цената, се посочва в нейната цялост.
39. ACER издава насоки относно критериите, съгласно които един предоставящ информация субект отговаря за значителна част от пазарните данни за ВПП, подадени в рамките на определен референтен период, и относно начина, по който това обстоятелство се отчита в оценката на дневната цена на ВПП и сравнителните показатели за ВПП.

Член 4

Влизане в сила

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в Страсбург на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

1.2. Съответни области на политиката

1.3. Предложението/инициативата е във връзка със:

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

1.4.2. Конкретни цели

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

1.4.4. Показатели за изпълнението

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

1.5.2. Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол

2.2.2. Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

3.2. Очаквано финансово отражение на предложението върху бюджетните кредити

3.2.1. *Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за оперативни разходи*

3.2.2. *Очакван резултат, финансиран с бюджетни кредити за оперативни разходи*

3.2.3. *Обобщение на очакваното отражение върху бюджетните кредити за административни разходи*

3.2.3.1. *Очаквани нужди от човешки ресурси*

3.2.4. *Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка*

3.2.5. *Финансов принос от трети страни*

3.3. Очаквано отражение върху приходите

ЗАКОНОДАТЕЛНА ФИНАНСОВА ОБОСНОВКА — „АГЕНЦИИ“

1. РАМКА НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

1.1. Наименование на предложението/инициативата

Регламент (ЕС) на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) № 1227/2011 и Регламент (ЕС) 2019/942 с цел подобряване на защитата на ЕС срещу манипулиране на пазара.

1.2. Съответни области на политиката

Област на политиката: Енергетика

Дейност: Европейски зелен пакт

1.3. Предложението е във връзка със:

☒ ново действие

☐ ново действие след пилотен проект/подготвително действие¹⁸

☒ продължаване на съществуващо действие

☐ сливане на едно или няколко действия в друго/ново действие

1.4. Цели

1.4.1. Общи цели

Вж. обяснителния меморандум.

1.4.2. Конкретни цели

Вж. раздел „Основания за инициативата за предложението“ по-долу.

¹⁸

Съгласно член 58, параграф 2, буква а) или б) от Финансовия регламент.

1.4.3. Очаквани резултати и отражение

Да се посочи въздействието, което предложението/инициативата следва да окаже по отношение на бенефициерите/целевите групи.

Допълнителните ресурси ще позволят на ACER и ГД „Енергетика“ да изпълняват задачите, необходими за изпълнението на техния мандат съгласно законодателството на ЕС и в съответствие с изискванията от настоящото предложение.

1.4.4. Показатели за изпълнението

Посочете показателите за проследяване на напредъка и на постиженията.

Вж. обяснителния меморандум по отношение на мониторинга на напредъка и постиженията на инициативата.

- а) Ефективност и навременност: показателите следва да дават възможност за наблюдение на изпълнението чрез редовно предоставяне на информация за напредъка и за постиженията през периода на програмиране.
- б) Ефективност: процесите за събиране и обработване на данни следва да бъдат оптимизирани, като се избягват ненужни или дублиращи се искания за информация.
- в) Целесъобразност на показателите и необходимост от ограничаване на свързаната с това административна тежест.
- г) Яснота: показателите следва да се представят в ясна и разбираема форма, с подкрепящи метаданни и във форма, която улеснява правилното тълкуване и съдържателната комуникация.

1.5. Мотиви за предложението/инициативата

1.5.1. Изисквания, които трябва да бъдат изпълнени в краткосрочна или дългосрочна перспектива, включително подробен график за изпълнението на инициативата

ACER

Конкретна цел № 1 Правомощия за лицензиране и надзор на регистрирани механизми за докладване и платформи по отношение на разкриването на вътрешна информация

Съгласно настоящото законодателно предложение ACER ще отговаря за лицензирането и надзора на платформите за вътрешна информация (ПВИ) и регистрираните механизми за докладване (РМД), което надхвърля настоящата регистрация на тези субекти.

Надзорните задължения ще се заключават в лицензиране на ПВИ и РМД и оперативен надзор и следователно ще бъдат в съответствие с надзорните правомощия на ЕОЦКП по отношение на регистрите на трансакции, одобрените механизми за докладване и другите услуги за докладване на данни. ACER също така ще разполага с преки правомощия за разследване по отношение на ПВИ и РМД и ще получи допълнителни правомощия за издаване на насоки и препоръки с цел по-добро изясняване на обхвата на събирането на данни.

ПВИ и РМД са сравнително нови структури, поради което се очаква броят на регистрациите да бъде висок. Предвид големия брой РМД (104 към 1 януари 2023 г.) и ПВИ (19 към 1 януари 2023 г.) и вследствие на новата правна уредба ACER ще трябва да увеличи надзорните си усилия във връзка с горепосочените нови надзорни дейности. Поради това Агенцията ще наеме допълнителен специализиран персонал за надзора на тези субекти. Тези нужди от човешки ресурси могат да бъдат оценени на 5 ЕПРВ (включително 1 ИТ експерт за управление на съответните бизнес ИТ системи и тяхната киберсигурност).

Конкретна цел № 2 Централизиране на събирането на ДССП на равнище ЕС в ACER и мониторинг за целия ЕС на РРАЕТ в ACER

Настоящият член 15 от Регламента относно интегритета и прозрачността на енергийния пазар (REMIT) доведе до децентрализация на информацията относно потенциалните ситуации на пазарна злоупотреба в различните части на ЕС, тъй като НРО не са задължени да споделят докладите за съмнителни сделки или поръчки (ДССП), които получават съгласно член 15, с други НРО или с ACER (въпреки че някои от тях го правят). В същото време той не даде възможност на екипа за надзор на ACER да се възползва от информацията, включени в тези ДССП с оглед разработването на обща за ЕС стратегия за мониторинг.

С предложените изменения на REMIT на ACER ще се възложи събирането на всички ДССП от всички РРАЕТ в цяла Европа (ACER като централен възел).

За да се изчислят човешките ресурси, необходими за тази дейност, ACER даде оценка на броя на ДССП, които ще бъдат получени от 2024 г. до 2026 г., изхождайки от броя на ДССП, за 2022 г. които са й известни (предимно ДССП, които са включени в случаите, за които е уведомена Агенцията), и коригирайки този брой спрямо допълнителния обхват на член 15 (който вече включва и подозрителните нарушения на член 4 и всички ДССП). Оценката на ACER е, че броят на ДССП ще нарасне с 2/3 спрямо годишния растеж, наблюдаван през последните 6 години. Броят на ДССП, които ACER ще получи, като следваща стъпка беше оценен на 236 за 2024 г., 248 за 2025 г. и 260 за 2026 г.

За да изпълни подзадачите, свързани с тази дейност, ACER предвижда да са необходими 2 допълнителни ЕПРВ.

Що се отнася до РРАЕТ, ACER ще има отговорността да проверява дали РРАЕТ, които работят в целия ЕС (т.е. предлагат продукти за три или повече зони на доставка в различни държави членки), поддържат ефективни правила и процедури за установяване на нарушения на членове 3, 4 и 5 от REMIT.

За да изчисли човешките ресурси, необходими за тази дейност, ACER направи оценка на броя на РРАЕТ, които ACER ще следи от 2025 г. до 2027 г. ACER използва като отправна точка списъка на настоящите РРАЕТ и определи онези, които отговарят на критериите, включени в новия член 15 (т.е. РРАЕТ, които организират или извършват сделки в поне три държави членки). Така ACER очаква да следи 34 РРАЕТ (т.е. по-малко от 30 % от общия брой РРАЕТ).

Според оценката, за да се изпълнят подзадачите, свързани с тази дейност (одити на РРАЕТ и координация на РРАЕТ), е необходим 1 допълнителен ЕПРВ.

Конкретна цел № 3 Допълнителни правомощия на ACER за разследване и правоприлагане при потенциални нарушения на REMIT

Мандатът се изменя така, че при определени обстоятелства (засегнати са най-малко три продукта, доставяни в различни държави членки; или два или повече продукта, доставяни в различни държави членки, като юридическото или физическото лице, извършващо действията, е

регистрирано или установено в трета държава членка или извън ЕС), ACER да може да гарантира, че се прилагат забраните, установени в член 3 и член 5, и се изпълняват задълженията, посочени в член 4.

Тези правомощия ще доведат до нов набор от задачи за Агенцията, включително всички процедурни задачи, свързани със започването на разследване, събирането на информация (обработване на искания за информация, устни изслушвания, организиране на инспекции и др.), анализа на информацията и предварителните заключения относно нарушенията (доклади).

В края на 2022 г. имаше 13 случая, които биха отговаряли на тези критерии (около 3,7 % от общия брой на случаите), като 9 от тях бяха съобщени през 2022 г. Според оценката годишният темп на нарастване на броя на новите случаи, които ще попаднат под юрисдикцията на ACER, за периода 2024—2026 г. би бил 13. 6 % годишно, което съответства на две трети от годишния темп на растеж, наблюдаван между 2017 г. и 2022 г. за същия вид случаи. Въз основа на тези допускания броят на случаите, които биха били от компетентността на ACER, може да бъде оценен на 19 за 2024 г., 21 за 2025 г. и 24 за 2026 г. В същото време ACER ще има също така правото да разследва най-значимите случаи сред тези, които отговарят на посочените по-горе критерии.

Като се използва опитът с подобни задачи, изпълнявани от ГД „Конкуренция“, за изпълнението на подзадачите, свързани с тази дейност, се счита, че ACER се нуждае от 11 допълнителни ЕПРВ.

Като се вземат предвид възможните трудности при набирането на квалифицирани служители, общо 19-те допълнителни ЕПРВ ще бъдат въвеждани поетапно от 2025 г. до 2027 г.

Административни позиции

Описаните по-горе допълнителни ЕПРВ не включват административни позиции. Ако се приложи съотношение на административните позиции от 30 %, биха се получили 6 допълнителни ЕПРВ, които следва да бъдат под формата на 3 длъжности AST и 3 AST/SC, които за предпочитане да заместят временно наети служители. Тези допълнителни ЕПРВ са необходими, наред с другото, за наемането на допълнителния персонал, поради което те са необходими от 2025 г. нататък.

ГД „Енергетика“

Понастоящем по-малко от 0,5 ЕПРВ работят по REMIT в ГД „Енергетика“. Като се има предвид нарасналата роля на REMIT в контекста на настоящата енергийна криза и увеличеното работно натоварване в ENER, са необходими приблизително 2 ЕПРВ.

- 1.5.2. *Добавена стойност от участието на Съюза (може да е в резултат от различни фактори, например ползи по отношение на координацията, правна сигурност, по-добра ефективност или взаимно допълване). За целите на тази точка „добавена стойност от участието на Съюза“ е стойността, която е резултат от намесата на ЕС и е допълнителна спрямо стойността, която би била създадена само от отделните държави членки.*

Вж. обяснителния меморандум.

1.5.3. Изводи от подобен опит в миналото

Опитът с предишни законодателни предложения показва, че нуждите от персонал на ACER лесно биват подценявани. За да се избегне повторение на опита с третия пакет за вътрешния пазар от 2009 г., при който подценяването на нуждите от персонал доведе до структурен недостиг на персонал (напълно решен едва с бюджета на ЕС за 2022 г.), в настоящото предложение нуждите от персонал са оценени за няколко години напред.

1.5.4. Съвместимост с многогодишната финансова рамка и евентуални синергии с други подходящи инструменти

Настоящата инициатива е включена в работната програма на Комисията за 2023 г. като част от Европейския зелен пакт.

1.5.5. Оценка на различните налични варианти за финансиране, включително възможностите за преразпределяне на средства

Посочените ЕПРВ са необходими за допълнителни задачи, като в обозримо бъдеще съществуващите задачи няма да намалят. В предложението се предвижда също така постоянно разширяване на правомощията на ACER, свързани с прилагането на показателя за ВПГ (5 ЕПРВ съгласно законодателната финансова обосновка, придружаваща предложение на Комисията COM (2022) 549 от 18.10.2022 г.).

Доколкото това е юридически възможно, допълнителните ЕПРВ ще бъдат финансирани чрез съществуващата схема за събиране на такси за задачите на ACER по REMIT. За тази цел предложението разширява правомощията на ACER за събиране на такси, така че да обхванат нововъведените платформи за вътрешна информация, и изяснява, че разходите на ACER за упражняване на нейните засилени правомощия за разследване и правоприлагане също са допустими за финансиране от такси. Заличаването на настоящата буква а) от член 32, параграф 1 не намалява приходите на ACER, тъй като досега тази клауза не е използвана, тъй като поради малкия брой случаи административните разходи за създаване и прилагане на схема за такси биха били непропорционални.

В зависимост от евентуалното преразглеждане на решението за таксите¹⁹ се счита, че около 2/3 от допълнителните ЕПРВ ще бъдат покрити от такси.

¹⁹ Решение (ЕС) 2020/2152 на Комисията от 17 декември 2020 г. относно таксите, дължими на Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия за събиране, разглеждане, обработване и анализиране на информацията, докладвана съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета.

1.6. Продължителност и финансово отражение на предложението/инициативата

☐ **ограничен срок на действие**

☐ Предложение/инициатива в сила от [ДД/ММ]ГГГГ до [ДД/ММ]ГГГГ

☐ Финансово отражение от ГГГГ до ГГГГ

☒ **Х неограничен срок на действие**

Изпълнение с период на започване на дейност от ГГГГ до ГГГГ,
последван от функциониране с пълен капацитет.

1.7. Планирани методи на изпълнение на бюджета²⁰

☒ **Х Пряко управление** от Комисията чрез

☐ изпълнителни агенции

☐ **Споделено управление** с държавите членки

☒ **Х Непряко управление** чрез възлагане на задачи по изпълнението на бюджета на:

☐ международни организации и техните агенции (да се уточни);

☐ ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд;

☒ **Х** органите, посочени в членове 70 и 71;

☐ публичноправни органи;

☐ частноправни органи със задължение за обществена услуга, доколкото са им предоставени подходящи финансови гаранции;

☐ органи, уредени в частното право на държава членка, на които е възложено осъществяването на публично-частно партньорство и на които са предоставени подходящи финансови гаранции;

☐ органи или лица, на които е възложено изпълнението на специфични дейности в областта на ОВППС съгласно дял V от ДЕС и които са посочени в съответния основен акт.

Забележки

²⁰

Подробности във връзка с методите на изпълнение на бюджета и позовавания на Финансовия регламент могат да бъдат намерени на уебсайта BUDGpedia: <https://myintracomm.ec.europa.eu/corp/budget/financial-rules/budget-implementation/Pages/implementation-methods.aspx>

2. МЕРКИ ЗА УПРАВЛЕНИЕ

2.1. Правила за мониторинг и докладване

Да се посочат честотата и условията.

Съгласно финансовите си правила в контекста на своя програмен документ ACER трябва да представи годишна работна програма, включваща подробни данни за ресурсите, както финансови, така и човешки, за всяка от извършваните дейности.

ACER докладва ежемесечно на ГД „Енергетика“ за изпълнението на бюджета, включително за поетите задължения, и плащанията по бюджетни дялове, както и за процента на незаетите работни места по вид персонал.

Освен това ГД „Енергетика“ е пряко представена в управителните органи на ACER. Чрез представителите си в Административния съвет ГД „Енергетика“ ще получава информация за използването на бюджета и щатното разписание на всяко от неговите заседания през годината.

И накрая, в съответствие с финансовите правила ACER подлежи на годишни изисквания за докладване относно дейностите и използването на ресурсите чрез Административния съвет и неговия годишен отчет за дейността.

Задачите, изпълнявани пряко от ГД „Енергетика“, ще следват годишния цикъл на планиране и мониторинг, както той се прилага в Комисията и изпълнителните агенции, включително докладването на резултатите чрез годишния отчет за дейността на ГД „Енергетика“.

2.2. Системи за управление и контрол

2.2.1. *Обосновка на предложените начини за управление, механизми за финансиране на изпълнението, начини за плащане и стратегия за контрол*

Въпреки че ще се наложи ACER да развие експертен опит в нова област, възлагането на новите задачи съгласно настоящото предложение на съществуваща агенция, която вече работи по подобни задачи, ще бъде най-разходоефективното решение.

ГД „Енергетика“ създаде стратегия за контрол за управление на отношенията си с ACER, която от 2017 г. е част от рамката за вътрешен контрол на Комисията. През декември 2018 г. ACER преразгледа и прие своя собствена рамка за вътрешен контрол.

2.2.2. *Информация относно установените рискове и системите за вътрешен контрол, създадени с цел намаляването им*

Основният риск е свързан с погрешни оценки на работното натоварване, предизвикано от настоящото предложение, като се има предвид, че с него се въвеждат нови задачи. Този риск трябва да се отчете, тъй като според досегашния опит, ако допълнителните нужди от ресурси не бъдат включени в първоначалното предложение, това много трудно се коригира на по-късен етап.

Фактът, че предложението включва няколко нови задачи, намалява този риск, тъй като докато работното натоварване при някои бъдещи задачи може да бъде подценено, при

други то може да бъде надценено, което дава възможност за евентуално бъдещо преразпределение.

2.2.3. Оценка и обосновка на разходната ефективност на проверките (съотношение „разходи за контрол ÷ стойност на съответните управлявани фондове“) и оценка на очакваната степен на риска от грешки (при плащане и при приключване)

Не се очаква възлагането на допълнителни задачи в рамките на съществуващия мандат на ACER да доведе до специфичен допълнителен контрол в ACER, поради което съотношението между разходите за контрол и стойността на управляваните средства ще остане непроменено.

По същия начин задачите, възложени на ГД „Енергетика“, няма да доведат до допълнителен контрол или промяна в коефициента на разходите за контрол.

2.3. Мерки за предотвратяване на измами и нередности

Да се посочат съществуващите или планираните мерки за превенция и защита, например от стратегията за борба с измамите.

В съответствие с подхода на Комисията ACER прилага принципите за борба с измамите, предвидени за децентрализираните агенции на ЕС.

През март 2019 г. ACER прие нова стратегия за борба с измамите, с която се отменя Решение 13/2014 на Административния съвет на ACER. Новата стратегия, обхващаща период от три години, се основава на следните елементи: годишна оценка на риска, предотвратяване и управление на конфликти на интереси, вътрешни правила относно подаването на сигнали за нередности, политиката и процедурата за управление на чувствителни функции, както и мерки, свързани с етиката и почтеността.

През 2020 г. ГД „Енергетика“ прие също така преработена стратегия за борба с измамите. Тя се основава на стратегията на Комисията за борба с измамите и на специфична оценка на риска, извършена вътрешно с цел определяне на областите, които са най-уязвими по отношение на измами, вече въведените проверки и действията, необходими за подобряване на капацитета на ГД „Енергетика“ за предотвратяване, разкриване и коригиране на измами.

Както Регламентът за ACER, така и приложимите за обществените поръчки договорни разпоредби гарантират, че одитите и проверките на място могат да се извършват от службите на Комисията, включително от OLAF, като се използват стандартните разпоредби, препоръчани от OLAF.

3. ОЧАКВАНО ФИНАНСОВО ОТРАЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО/ИНИЦИАТИВАТА

3.1. Съответни функции от многогодишната финансова рамка и разходни бюджетни редове

Съществуващи бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид разход	Финансов принос			
	Номер	Многог од./едно год. ²¹	от държави от ЕАСТ ²²	от държави кандидатк и и потенциал ни кандидатк и ²³	От други трети държави	други целеви приходи
02	02 10 06 г. и бюджетен ред за ITER	Многогод./ едногод.	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

Поискани нови бюджетни редове

По реда на функциите от многогодишната финансова рамка и на бюджетните редове.

Функция от многогодишната финансова рамка	Бюджетен ред	Вид на разхода	Финансов принос			
	Номер	Многогод./ едногод.	от държави от ЕАСТ	от държави кандидатк и и потенциал ни кандидатк и	от други трети държави	други целеви приходи
	[XX.YY.YY.YY]		ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ	ДА/НЕ

²¹ Многогод. = Многогодишни бюджетни кредити / Едногод. = Едногодишни бюджетни кредити.

²² ЕАСТ: Европейска асоциация за свободна търговия.

²³ Държави кандидатки и ако е приложимо, потенциални кандидатки от Западните Балкани.

3.2. Очаквано отражение върху разходите

3.2.1. Обобщение на очакваното отражение върху разходите

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Функция от многогодишната финансова рамка	01	[Единен пазар, иновации и цифрови технологии]
--	-----------	---

ACER			Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			ОБЩО
Дял 1 ²⁴ :	Поети задължения	(1)		0,684	0,946	1,288				2,918
	Плащания	(2)		0,684	0,946	1,288				2,918
Дял 2:	Поети задължения	(1a)								
	Плащания	(2a)								
Дял 3 ²⁵ :	Поети задължения	(3a)								
	Плащания	(3b)								
ОБЩО бюджетни кредити за ACER	Поети задължения	=1+1a +3a		0,684	0,946	1,288				2,918
	Плащания	=2+2a +3b		0,684	0,946	1,288				2,918

²⁴ Разходите по дял 1 съответстват на персонала, който се финансира от вноската на ЕС. Останалите две трети от необходимия персонал следва да бъдат финансирани чрез такси.

²⁵ Разходите, предвидени по дял 3 в размер на 4,2 млн. EUR за периода 2025—2027 г., следва да бъдат финансирани чрез такси.

Функция от многогодишната финансова рамка	7	„Административни разходи“
--	----------	---------------------------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	ОБЩО
ГД „Енергетика“							
○ Човешки ресурси			0,342	0,342	0,342		1,026
○ Други административни разходи							
ОБЩО ГД „ЕНЕРГЕТИКА“	Бюджетни кредити		0,342	0,342	0,342		1,026

ОБЩО бюджетни кредити за ФУНКЦИЯ 7²⁶ от многогодишната финансова рамка	(Общо задължения = поети плащания) = Общо		0,342	0,342	0,342				1,026
--	--	--	-------	-------	-------	--	--	--	-------

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

		Година 2024 ²⁷	Година 2025	Година 2026	Година 2027	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)	ОБЩО
ОБЩО бюджетни кредити	Поети задължения		1,026	1,288	1,630		3,944

²⁶ Бюджетните кредити, необходими за човешки ресурси и други разходи с административен характер, ще бъдат покрити от бюджетни кредити на ГД, които вече са определени за управлението на действието и/или които са преразпределени в рамките на ГД, при необходимост заедно с допълнително отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

²⁷ Година N е годината, през която започва да се осъществява предложението/инициативата. Моля, заменете буквата N с очакваната първа година от изпълнението (например: 2021 г.). Същото за следващите години.

по ФУНКЦИИ 1—7 от многогодишната финансова рамка	Плащания		1,026	1,288	1,630				3,944
--	----------	--	-------	-------	-------	--	--	--	--------------

3.2.2. Очаквано въздействие върху бюджетните кредити за ACER

☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи

☐ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за оперативни разходи съгласно обяснението по-долу:

Суми в милиони евро (до третия знак след десетичната запетая)

Да се посочат целите и резултатите ↓			Година N		Година N+1		Година N+2		Година N+3		Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)						ОБЩО	
	РЕЗУЛТАТИ																	
	Вид ²⁸	Среден разход	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Бр.	Разходи	Общ бр.	Общо разходи
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 1... ²⁹																		
- Резултат																		
- Резултат																		
- Резултат																		
Междинен сбор за конкретна цел № 1																		
КОНКРЕТНА ЦЕЛ № 2...																		
- Резултат																		
Междинен сбор за конкретна цел № 2																		

²⁸ Крайните продукти и услуги са продукти и услуги, които трябва да бъдат доставени (напр.: брой финансирани обмени на учащи се, дължина на построените пътища в километри и т.н.).

²⁹ Описана в точка 1.4.2. „Конкретни цели...“.

ОБЩО РАЗХОДИ																
--------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Когато е приложимо, сумите отразяват сумата на вноската на Съюза за агенцията и другите приходи на агенцията (такси и плащания).

3.2.3. Очаквано отражение върху човешките ресурси на ACER

3.2.3.1. Резюме

☐ Предложението/инициативата не налага използване на бюджетни кредити за административни разходи

☒ Предложението/инициативата налага използване на бюджетни кредити за административни разходи съгласно обяснението по-долу:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая) Когато е приложимо, сумите отразяват сумата на вноската на Съюза за агенцията и другите приходи на агенцията (такси и плащания).

	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
--	----------------	----------------	----------------	----------------	------

Срочно наети служители (степен AD)		0,855	1,710	2,565	5,130
Срочно наети служители (степен AST)		0,513	0,513	0,513	1,539
Срочно наети служители (степен AST/SC)		0,513	0,513	0,513	1,539
Договорно нает персонал		0,091	0,273	0,364	0,728
Командировани национални експерти					

ОБЩО		1,972	3,009	3,955	8,936
-------------	--	--------------	--------------	--------------	--------------

Необходим персонал (ЕПРВ):

	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
--	----------------	----------------	----------------	----------------	------

Срочно наети служители (степен AD)	0	5	10	15	15
Срочно наети служители (степен AST)	0	3	3	3	3
Срочно наети служители (степен AST/SC)		3	3	3	3
Договорно нает персонал	0	1	3	4	4
Командировани национални експерти					

ОБЩО		12	19	25	25
-------------	--	-----------	-----------	-----------	-----------

Планираната дата за назначаване на ЕПРВ е 1 януари на съответната година.

От които се финансират от вноската на ЕС (ЕПРВ)³⁰:

	Година 2024	Година 2025	Година 2026	Година 2027	ОБЩО
--	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-----------------------	-------------

Срочно наети служители (степени AD)	0	2	3	5	5
Срочно наети служители (степени AST)		1	1	1	1
Срочно наети служители (степени AST/SC)		1	1	1	1
Договорно нает персонал			1	1	1
Командировани национални експерти					

ОБЩО	0	4	6	8	8
-------------	----------	----------	----------	----------	----------

³⁰ Всяка година, в съответствие с член 3, параграф 1 от Решение (ЕС) 2020/2152 на Комисията, ACER ще определя разходите, включително тези за персонал, които са допустими за финансиране чрез такси, и ще представя резултата в проекта на своя програмен документ. В съответствие с член 20 от Регламент (ЕС) 2019/942 Комисията предоставя становище относно проекта на програмен документ на ACER, включително предложенията на Агенцията по отношение на това кои разходи се считат за допустими за финансиране чрез такси и възможностите за намаляване на тежестта за бюджета на ЕС.

3.2.3.2. Очаквани нужди от човешки ресурси за отговарящата генерална дирекция

- ☐ Предложението/инициативата не налага използване на човешки ресурси.
- ☐ Предложението/инициативата налага използване на човешки ресурси съгласно обяснението по-долу:

Оценката се посочва в цели стойности (или най-много до един знак след десетичната запетая)

	Година а 2024	Година а 2025	Година а 2026	Година 2027	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
• Длъжности в щатното разписание (длъжностни лица и срочно наети служители)							
20 01 02 01 и 20 01 02 02 (Централа и представителства на Комисията)		2	2	2			
20 01 02 03 (Делегации)							
01 01 01 01 (Непреки научни изследвания)							
10 01 05 01 (Преки научни изследвания)							
○ Външен персонал (в еквивалент на пълно работно време — ЕПРВ)³¹							
20 02 01 (ДНП, КНЕ, ПНА от общия финансов пакет)							
20 02 03 (ДНП, МП, КНЕ, ПНА и МЕД в делегациите)							
Бюджетн и редове (да се посочат) 32	- в централата ³³						
	- в делегациите						
01 01 01 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Непреки научни изследвания)							

³¹ ДНП = договорно нает персонал; МП = местен персонал; КНЕ = командирован национален експерт; ПНА = персонал, нает чрез агенции за временна заетост; МЕД = младши експерт в делегация.

³² Подтаван за външния персонал, покрит с бюджетните кредити за оперативни разходи (предишни редове ВА).

³³ Основно за Европейските кохезионни фондове, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури (ЕФМДРА).

10 01 05 02 (ДНП, КНЕ, ПНА — Преки научни изследвания)							
Други бюджетни редове (да се посочат)							
ОБЩО		2	2	2			

Нуждите от човешки ресурси ще бъдат покрити от персонала на ГД, на който вече е възложено управлението на дейността и/или който е преразпределен в рамките на ГД, при необходимост заедно с всички допълнителни отпуснати ресурси, които могат да бъдат предоставени на управляващата ГД в рамките на годишната процедура за отпускане на средства и като се имат предвид бюджетните ограничения.

3.2.4. Съвместимост с настоящата многогодишна финансова рамка

☐ Предложението/инициативата е съвместимо(а) с настоящата многогодишна финансова рамка.

☒ Предложението/инициативата налага препрограмиране на съответната функция от многогодишната финансова рамка.

Инициативата е мотивирана от настоящата енергийна криза и поради това не е взета предвид при изчисляването на функциите на МФР. Тъй като тази конкретна инициатива е нова, тя ще наложи препрограмиране както на бюджетния ред за вноската за ACER, така и на бюджетния ред, който ще подкрепи допълнителната работа в рамките на ГД „Енергетика“. Бюджетното отражение върху ACER, описано в настоящата законодателна финансова обосновка, което не може да бъде покрито от такси, ще бъде компенсирано чрез намаление на планираните разходи по бюджетния ред за ITER.

☐ Предложението/инициативата налага да се използва Инструментът за гъвкавост или да се преразгледа многогодишната финансова рамка³⁴.

Обяснете какво е необходимо, като посочите съответните функции, бюджетни редове и суми.

3.2.5. Финансов принос от трети страни

Предложението/инициативата не предвижда съфинансиране от трети страни.

Предложението/инициативата предвижда съфинансиране съгласно следните прогнози:

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

	Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)			Общо
Да се посочи съфинансиращият орган								
ОБЩО съфинансирани бюджетни кредити								

³⁴

Вж. членове 12 и 13 от Регламент (ЕС, Евратом) 2020/2093 на Съвета от 17 декември 2020 г. за определяне на многогодишната финансова рамка за годините 2021—2027.

3.3. Очаквано отражение върху приходите

☒ Предложението/инициативата няма финансово отражение върху приходите.

☐ Предложението/инициативата има следното финансово отражение:

☐ върху собствените ресурси

☐ върху разните приходи

Моля, посочете дали приходите са записани по разходни бюджетни редове. ☐

млн. евро (до 3-тия знак след десетичната запетая)

Приходен бюджетен ред:	Налични бюджетни кредити за текущата финансова година	Отражение на предложението/инициативата ³⁵						
		Година N	Година N+1	Година N+2	Година N+3	Да се добавят толкова години, колкото е необходимо, за да се обхване продължителността на отражението (вж. точка 1.6)		
Член.....								

За другите „целеви“ приходи да се посочат съответните разходни бюджетни редове.

--

Да се посочи методът за изчисляване на отражението върху приходите.

--

³⁵

Що се отнася до традиционните собствени ресурси (мита, налози върху захарта), посочените суми трябва да бъдат нетни, т.е. брутни суми, от които са приспаднали 20 % за разходи по събирането.